

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Trăiască 23 August,
ziua eliberării României
de sub jugul fascist,
cea mai mare
sărbătoare națională
a poporului român!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

34 (910)

Anul XVIII
23 august 1962
12 pagini, 1 leu

Un cântec în August,
un cântec al patriei libere,
în acest An XVIII al noii
noastre istorii... Ce strune
s-alegem, astfel ca, netră-
dînd instrumentul, să-i dăm
puterea de a cuprinde un
întreg univers? Să facem
să sune granitul Carpați-
lor? Sau orga pădurilor? Sau
vasta cutie de rezonanță a
șesului dunărean?...

S

ă alegem strunele ape-
lor... Mureșul, Oltul, Pru-
tul, Siretul, cu toate in-
cîngăturile și rubede-
niile lor, cu puzderia de
piraie și de izvoare, cu larva de unde, de valuri
și torente, cu tunetul cascadelor sau cu șoapta
dulce a clipelor de popas, toate acestea și altele,
mai puternice sau mai slabe, încărcate unele
de cuvîntările istoriei, altele ispititoare prin fru-
musețea priveliștilor — toate acestea străbat
țara în lung și în lat, cuprinzînd-o, ca o gigantică
plasă de meridiene și paralele. Atingînd aceste
strune de mătase sau de argint, suind cu dege-
tele gîndului pe firul lor și făcîndu-le să sune,
trezești ecouri și în munți, și în codri, și în cîmpii.
Apele noastre cîntă, cu murmur de izvoare, cu
glas de piraie și riuri, umplînd cu larva lor mu-
zicală tot spațiul nostru geografic, făcînd aerul
de cleștar al țării să vibreze profund și să per-
petueze la infinit această muzică. O domină Du-
nărea, care convertește armoniile venite de pre-
lutindenii în registru grav, conducîndu-le spre
aceeași unică rezolvare de simfonie.

Rezemat cu tîmpla de trunchiul sonor al fluviu-
lui și ascultînd tumultul de ape, ți se pare că
ascuți cîntec de harpe...

Fiecare apă are o istorie, fiecare apă cuprinde
în povestea ei povestea oamenilor și a locurilor
pe care le străbate. Încercînd să depănăm istori-
a apelor noastre, și deci a oamenilor de pe ma-
rile lor, am putea face o istorie originală a
poporului român, din care n-ar lipsi, poate, nici o
pagină.

Dar pe care s-o deschidem mai întîi? La care
fir de strună să ne oprim? Să-l facem să sune
subțire, cu clinchet de argint, acolo sus, la izvor,
sau să trezim vibrațiile toate? Fiindcă oriunde
ne-am opri, pe de-a rîndul sau pe sărite, pe apele

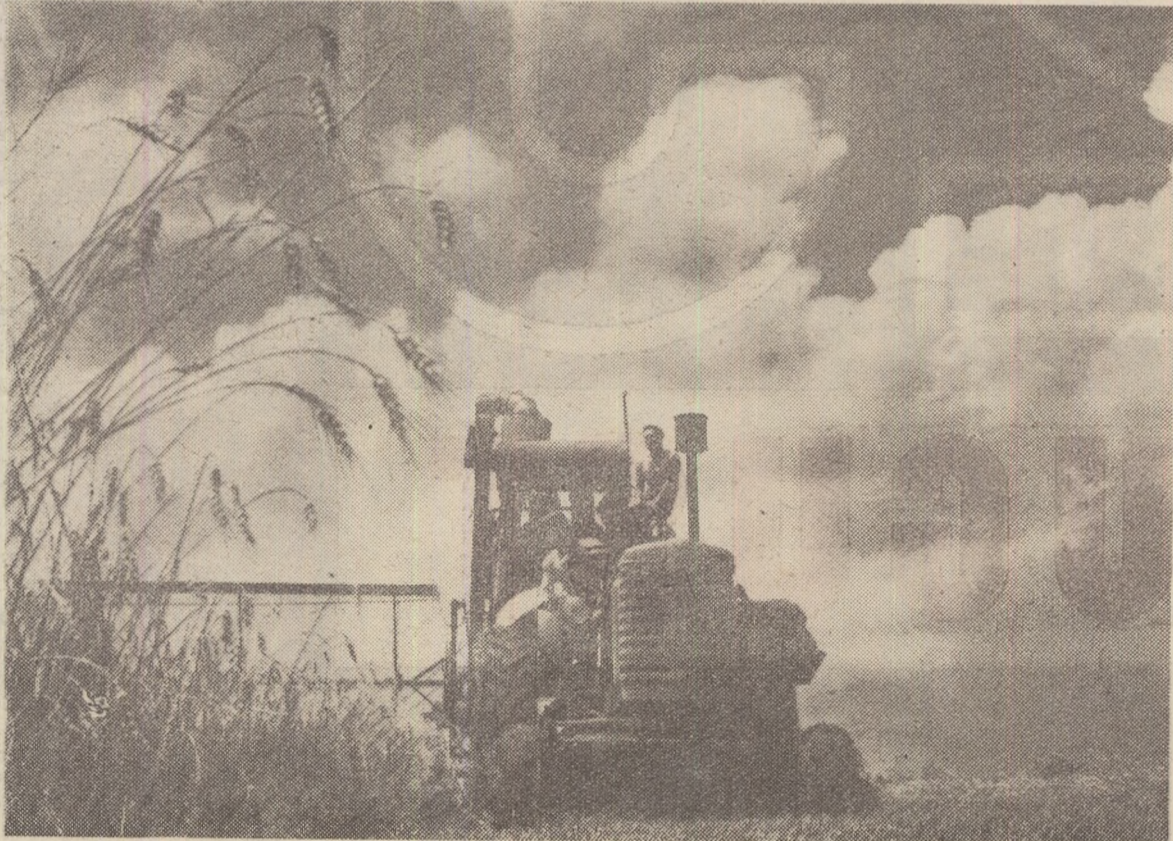

Fiecare zi e o nouă bucurie

micș sau pe cele mari, pe
afluentii care sînt fiș și fiuce,
pe nepoți sau pe strănepoți,
toate vor aduce fapte, întîm-
plări, mărturii — și toate vor
cînta laudă Patriei.

Vișeu, spre exemplu, poate
cel mai nordic riu al nostru,
care udă țara pînă mai ieri
sălbatecă a Maramureșului.
Riu bogat în ape, saturat de
torenții prăvăliți de pe toate
coastele de piatră ale ace-
stor întinderi, riu aprig și tu-
multuos ca și firea oamenilor
de pe aici. Ca să-i scriem
povestea, ar trebui să intrăm în istoria Maramure-
șului; ar trebui să auzim toate cîntecele de pe
aici, tot zburciumul oamenilor, ca și trezirea lor
la o viață nouă, din clipa cînd Maramureșul s-a
legat cu lumea prin cel dintîi drum de fier. Ar
trebui să auzim, deci, povestea drumului de la
Salva-Vișeu, scobit de brigadierii cu tîrnăcopul, în
piatră, ar trebui să auzim cîntecele de brigadă
ale miilor de tineri care au deschis acestui țînt
porțile spre civilizația erei socialiste. Epopeea
s-a petrecut acolo, în nordul țării, pe Valea Să-
lăușei, care e abia un pîrîu. Epopeea s-a petrecut
acolo, pe firul Vișeuului, care e abia un afluent
al Tisei, iar ecourile acestei epopei vor ajunge
în Dunăre după ce Tisa va fi străbătut aproape
o mie de kilometri, adunînd povestea tuturor riu-
rilor ardelenesești...

Ar trebui evocată, poate, povestea celor două
Someșuri ca și a celor trei Crișuri. Crișul Repede
a devenit de cîtăva vreme mai repede, apele lui
s-au iuțit, au căpătat viteză de turbină, mișcă azi
paletele marii hidrocentrale de la Aștileu, trimi-
tînd soare unei bune părți din Ardeal. Numele

Zeci de mii de tractoare scriu pe pămîntul românesc istoria lui reinnoită

Poporul nostru sărbătorește
pentru a 18-a oară ziua de
23 August, care a devenit
cea mai mare sărbătoare
națională a sa. La 23 Au-
gust 1944, în urma insurec-
ției armate inițiate, organizate și con-
duse de Partidul Comunist Român, în
condițiile favorabile create de ofen-
siva victorioasă a Armatei Sovietice,
a fost răsturnată dictatura fascistă,
a fost înlăptuită eliberarea țării de
sub jugul hitlerist.

Victoria insurecției armate din Au-
gust 1944 a deschis o nouă eră în
istoria poporului nostru, a însemnat
începutul revoluției populare care a
schimbat din temelii viața țării.

Optsprezece ani sînt de obicei un
răstimp scurt în viața unei țări, dar
pentru România, ei au marcat o în-
treagă epocă istorică. Și cu adevărat,
în acești ani poporul nostru, condus
cu înțelepciune de Partidul Muncito-
resc Român, a înfrînt și izgonit de la
putere clasele exploatare, a națio-
nalizat principalele mijloace de pro-
ducție și a trecut la construirea so-
cietății socialiste, pe care o realizează
cu deplin succes. În mai puțin
de două decenii vechea Romînie, în-
capoată sub raport economic și cultu-
ral, s-a transformat într-o în-
dustrial-agrară înaintată, cu o econo-
mie puternică, în plin avînt.

Cifrele pot fi și obositoare dar,
uneori, au o elocvență peste care nu
se poate trece. Industria R.P.R. rea-
lizează astăzi în numai 55 de zile
întreaga producție industrială din
1938 — an de vîrf al economiei ca-
pitaliste romînești, producția indus-
triei chimice din 1938 se realizează
în numai 20 de zile, R.P.R. in-

Cantată

riului a devenit un nume care se justifică, un
nume pe care oamenii zilelor noastre l-au justifi-
cat printr-o mare construcție a socialismului.

Se justifică acum și Crișul cel Alb... Străbătînd
depresiunea Zarandului, apele lui nu mai poartă
durerea băieșilor moși, fiindcă această durere nu
mai există, fiindcă durerea seculară a moșilor a
fost vindecată de Revoluție. Izvorînd de sub Mun-
tele Găina, acolo unde are loc în fiecare an
celebra nedeie, acolo unde moșii se adună să
să întemeieze noi neamuri de moși sau să
la cale ruperea lanțurilor, Crișul Alb curgea la
vale spre șteampurile de aur, unde apele lui că-
pătau, de fapt, culoarea singelui.

„Munții noștri aur poartă”...

Așa cînta Crișul cel Alb, așa cînta Arieșul, așa
cîntau toate riurile și piraiele din Țara Moșilor.
Glasul lor de jale sau de revoltă ajungea ca un
ecou în Dunăre, întîlmindu-se, acolo, cu vaierul
celorlalte riuri romînești. Ele se întîlnesc acum în
Dunăre, aducînd fiecare bucuria țîntului pe
care-l străbate, aducînd vești despre prefacerile
petrecute pe aici în ultimii ani.

Dar riurile romînești se întîlnesc în Dunăre după
ce străbat mai întîi distanțe de sute de kilometri
— sute de kilometri în care noul e vizibil la fie-
ce pas —, despărțite unele de altele, de la izvoare
și pînă la vărsare, prin masive muntoase, prin
dealuri și șesuri.

Un destin aparte au două dintre ele, Mureșul și
Oltul.

Magistrale ale istoriei poporului român, cele
două riuri au două puncte simbolice de întîlnire.
Zămislite, ca toate riurile romînești, în cununa de
piatră a Carpaților, Mureșul și Oltul sînt totuși
singurele ape care-și întîlnesc izvoarele. Acolo,
sus, de pe înălțimile de piatră albă ale Hășma-
șului Mare, cele două ape încearcă parcă să do-
mine priveliștea întregii țări, hotărîndu-se să par-
curgă fiecare cîte jumătate din întinderile patriei.
Mureșul se hotărăște să plece către apus, legînd
între ele pămînturile Ardealului și devenind rap-
sodul milenar al ardelenilor din toate cuprînsu-
rile. Oltul, însoțindu-l o bună bucată de vreme, ia
calea spre sud și perforază Carpații, transfor-
mîndu-se într-un adevărat erou al apelor și
luptelor noastre.

Despărțindu-se acolo, sus, în Hășmașul Mare,
străbătînd fiecare cîte jumătate de țară, încărcate
cu toată istoria pămînturilor pe care le scaldă,
martore ale prefacerilor din viața noastră
nouă de pe aceste întinderi, cele două riuri se
întîlnesc în albia Dunării, povestindu-și drumul,
recapitulînd și adunînd ca într-un focar tot ceea
ce au cuprins în tumultul lor. A le face istoria, a
încerca să cuprîni cît cuprînde Oltul și Mureșul,
a destășura priveliștea pămînturilor scaldate și a
oamenilor întîlniți, a indica localități sau eveni-
mente legate de numele lor, ar însemna să des-
chizi cartea patriei la filele ei cele mai patetice.
Mureșul, de exemplu, debutează la obîrșie cu una
dintre cele mai frumoase tabere studențești ale

Sînt 18 ani de atunci...

de C. PARASCHIVESCU-BĂLĂCEANU

treține acum relații comerciale cu 80 de țări.

Industrializarea țării a schimbat înfățișarea unor întregi regiuni. Moldova, Oltenia, Dobrogea, regiuni care odinioară vegetau, pîrînd condamnate la o inapoiere cronică, au fost realmente chemate la o viață nouă, înfloritoare. Pe inlinsurile lor au apărut în anii puterii populare mari și moderne uzine și combinate industriale, hidro și termocentrale, întreprinderi de industrie ușoară și alimentară, importante exploatari de zăcăminte minerale și noi centre de cultură.

Orașele vechi au renăscut la o viață nouă. Un cunosător al vechiului București — oraș cu contraste stridente — care n-ar mai fi fost de mult pe meleagurile noastre n-ar mai recunoaște nimic în Bucureștiul nou, socialist. Noua tinerețe a litoralului cu ansamblurile sale ultra-moderne încintă în fiecare vară zeci de mii de oameni ai muncii, mii și mii de turiști străini. Dar pe harta țării au apărut și multe orașe noi, orașe mari, bine amenajate, născute pe locuri odinioară pustii: Onești, din apropierea complexului petrochimic de la Borzești, Victoria — orașul chimiștilor din Făgăraș, Uricani — în bazinele carbonifere al Văii Jiului și altele.

În primăvara acestui an poporul nostru a sărbătorit cu o mare însuflețire un mare eveniment istoric:

terminarea colectivizării agriculturii. Socialismul a învins astfel definitiv în țara noastră la orașe și sate. Această victorie ridică pe o treaptă mai înaltă alianța muncitorească țărănească și unitatea moral-politică a întregului popor. Clasa muncitoare, conducătoare a tuturor oamenilor muncii și țărănimea colectivistă împreună cu intelectualitatea, sub conducerea încercată a partidului, merg umăr la umăr înainte spre desăvîșirea construirii societății socialiste și trecerea treptată la construirea comunismului.

Prin grija neobosită pe care partidul o acordă dezvoltării agriculturii, pe ogoarele înfrățite ale gospodăriilor agricole lucrează astăzi 54.000 de tractoare fizice față de mai puțin de 5.000 cîte erau în vechea Romînie. În 1965, adică la sfîrșitul planului șesenal, agricultura noastră va dispune, însă, de 100.000 de tractoare fizice ceea ce va însemna un tractor la o sută de hectare. În agricultura R.P.R. lucrează astăzi peste 20.000 de specialiști cu studii medii și superioare. În condițiile mecanizării și chimizării agriculturii au fost obținute producții care au depășit cu mult pe cele din 1938. În 1961, producția agricolă a înțrecut cu 2.600.000 tone media anilor 1934-1938.

Pe baza dezvoltării industriei și agriculturii, a creșterii venitului națio-

nal, crește necontenit nivelul de trai al tuturor celor ce muncesc. Măsurile de ridicare a salariilor unor largi categorii de oameni ai muncii și de reducere a prețurilor la o serie de mărfuri și tarife ilustrează consecvența cu care Partidul Muncitoresc Român și guvernul țării îndeplinesc hotărîrile Congresului al III-lea privitoare la ridicarea sistematică a nivelului de trai al oamenilor muncii. În ultimii 12 ani salariul real a crescut de 2 ori, cheltuielile statului pentru acțiuni social-culturale de 5 ori, a luat un mare avînt construcția de locuințe; planul șesenal prevede construirea a circa 300.000 de apartamente noi.

Omul muncii din țara noastră, constructor al socialismului, devine omul unei înalte culturi. În 1938, sub regimul burghezo-moșieresc, existau în țară în total 33 de facultăți amplasate în trei centre universitare; în Romînia socialistă funcționează 151 de facultăți situate în 12 centre universitare. Numărul elevilor din învățămîntul elementar și mediu de toate gradele se ridică la peste 3.000.000 față de 1.600.000 în 1938 iar cel al studenților este de aproape 84.000 față de 26.000 în același an antebelic, ceea ce înseamnă că în ceea ce privește numărul studenților raportat la populație, R.P.R. a depășit țări capi-

taliste dezvoltate ca Anglia, Italia, Franța, R.F.G.

Țara noastră se află acum în cel de-al treilea an al realizării planului șesenal. Rezultatele obținute prin eforturile entuziaste de zi cu zi ale întregului popor, care vede în politica Partidului Muncitoresc Român propria sa politică, sînt inseparabil legate de sprijinul frățesc, multilateral, pe care Uniunea Sovietică l-a acordat necontenit țării noastre. Forța și trăinicia relațiilor frățesti romîno-sovietice și-au găsit o nouă și strălucită expresie în recenta vizită făcută de delegația de partid și guvernamentală a Uniunii Sovietice în frunte cu tovarășul N. S. Hrușciov.

De ziua marii sale sărbători naționale, poporul nostru își reafirmă hotărîrea de a întări necontenit prietenia și colaborarea cu țările frățesti din marea familie a lagărului păcii și socialismului, de a-și menține și pe mai departe trează vigilența față de uneltirile războinice ale imperialiștilor, de a face tot ce-i stă în putință pentru triumful principiilor coexistenței pașnice, pentru micșorarea încordării internaționale, pentru rezolvarea pașnică a problemelor litigioase. Strîns unit în jurul Partidului Muncitoresc Român el pășește ferm înainte pe drumul luminos deschis la 23 August 1944, plin de încredere în forțele sale, în capacitatea de a-și lăuri un viitor fericit.

În august

verii, și asfințește, lângă Arad, în priveliștea marii fabrici „Strungul”, creație a regimului democrat-popular. Valea Oltului, cu minăstirile și cetățile ei, care au oferit materie epică atîtor legende, s-a împodobit în amii din urmă cu nenumărate cetăți ale industriei moderne: Combinatul de placaj și paneele de la Rîmnicul-Vîlcea (care a inaugurat, împreună cu combinatul de la Preajba pe Jiu, o eră nouă în valorificarea pădurilor olteneste), marea uzină de sodă caustică de la Govora, noile păduri de sonde răsărite pe plaiul Băbenilor... Nu va trebui ignorat Oltul turistic, stampele cu brazi, cu izvoare, cu albe vile alpine, ale stațiunilor de odihnă ce se dezvoltă mereu; ele vor concura, nu peste mult, splendoarea arhitectonică a litoralului, peste cerul de ape al patriei întinzîndu-se astfel un veritabil cer de frumos, un cer estetic.

... Dar ar fi trebuit să ascultăm și Timișul; unul dintre rîurile cele mai scurte, trăiește, totuși, cu o intensitate de rîu adevărat. Unul din vlăstarele lui, pîrîul Birzava, poartă în unde reflexe aprige de foc. El e marlor și pîrtaș la toată lupta muncitorilor reșiteni pentru mai mult ojele dat patriei, el oglîndește noile furnale profilate pe cer, noile construcții care au întinerit pe de-a-ntregul orașul, și a fost martor și pîrtaș la toată durerea, revolta și lupta localnicilor pentru înfrîngerea robiei de odinioară.

Ar trebui să mai ascultăm, sărînd peste alte fire și strune, și Jiul, rapsodul minerilor care au transformat „Valea Plîngerii” într-o „Vale a Bucuriei”, împodobind-o cu noi priveliști industriale, cu blocuri moderne, cu sanatorii, teatre și parcuri. Ar trebui să poposim în noul oraș Uricani (odinioară un sat de păstori) sau poate în mina Vulcanilor, părăsită și inundată de vechii stăpîni, astăzi vibrînd tinerește de clocotul înaripat al întrecerii. Ar trebui să însoțim Jiul prin munți, de-a lungul căii ferate Bumbești-Livezeni — operă a mii de tineri brigadieri în anul IV al primăverii socialiste — pînă în Gorjul a cărui emblemă contemporană sînt sondele, și pînă jos, la Craiova, orașul lui „Electroputere”.

adevărată capitală socialistă, ridicat pe verticala marilor planuri de construcție ale evului nostru. (Prin aceste ape, Bucureștii sînt și o capitală dunăreană, fiindcă de aici, de pe Dimbovița, și pînă la fluviu, este mai puțin de o jumătate de oră în zbor de avion!).

Urmărînd, de aici înainte priveliștea Bărăganului, panorama belșugului, panorama cîmpilor care și-au logodit culorile și miremele într-o singură și necuprînsă țară, vom înfîlîni, la Galați, apele solemne ale Siretului. Ele adună toată istoria Moldovei, din începuturi și pînă azi, ele aduc, despre această parte de țară, mărturiile contemporane care nu încetează a ne uimi.

Ascultînd struna groasă, cu sunet grav, a Siretului, auzi parcă toată Moldova, cu toate ecourile ei. Se aud vaierele vechi, de aramă, ale Moldovei lui Ștefan, fiindcă în Siret curg Suceava și Moldova, cele două ape pe care Ștefan și-a întemeiat toată puterea sa. Se aude vijelia de foc a Bistriței, mișcînd masivele turbine de la Bicaș, care dau patriei o uriașă cantitate de energie electrică anual. Se aude Troțușul, cu toți afluenții săi, adu-

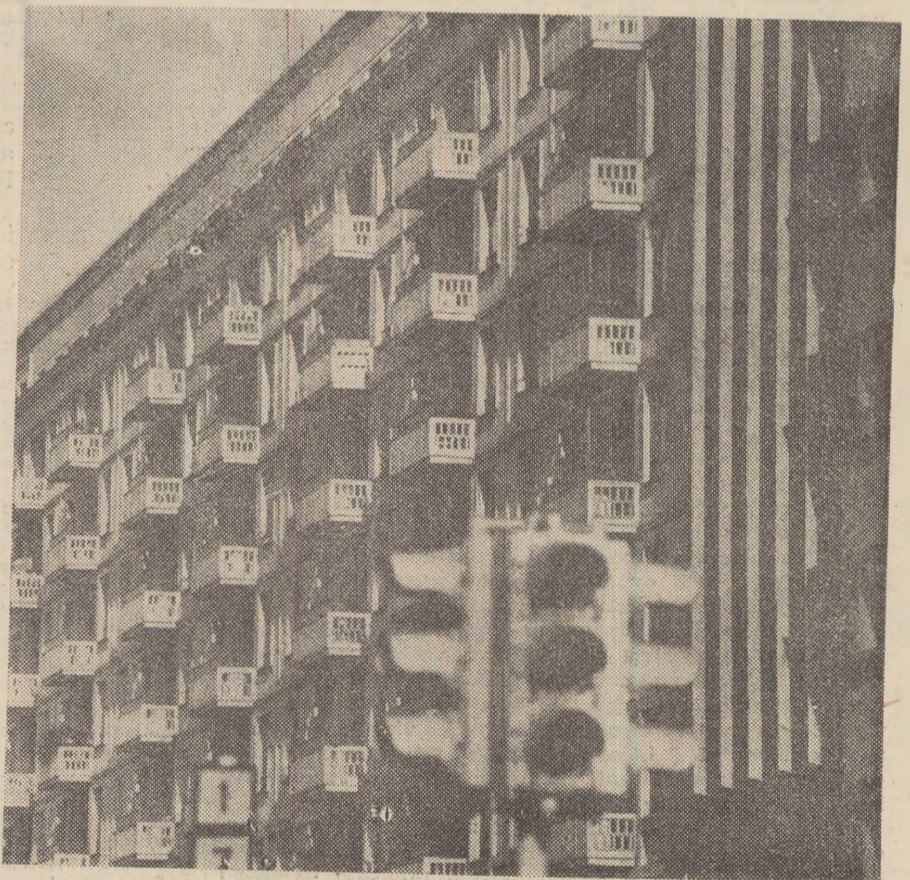
cînd ualul cărbune, altul sare, altul petrol, altul celebrele vinuri de Odobești și de Panciu, dimpreună cu ampla defilare a priveștiilor anului XVIII: turnul de 80 de metri al termocentralei din Comănești, rafinăria din Dărmănești, înălțată pe o suprafață de o sută de hectare, noul oraș muncitoresc Lucăcești, precum și inima industrială a văii, Borzești, „Hunedoara chimiei romînești”, întinsă pe o distanță de cinci kilometri. Mai departe se aude Birladul, pe firul căruia Moldova trimite țării milioane de rulmenți. Siretul strînge toate aceste ape, toate aceste mărturii și vești, ca într-o sinteză, și le adaugă culorile lui, mărturiile și veștile lui. Ele sînt cuprinse între giganticul combinat de la Roman, care produce zilnic peste 15 kilometri de țevi laminare, și noul peisaj arhitectural al Galațiilor, veritabil simbol național al renașterii din cenușa ruinelor.

Și toate aceste rîuri, întîlnind Prutul, încheie cunună de ape a țării, făurînd, împreună cu Dunărea, acest sistem armonios de cîntece ce desenează geografia noastră de azi.

Și toate aceste rîuri, cu priveștiile, cu oamenii lor, înălță laudă Patriei noi și făurărului ei de frumusețe: Partidul.

Rezemat cu tîmpla de trunchiul sonor al fluviului și ascultînd tumultul de ape, ți se pare că auzi cîntec de harpe...

Ilie Purcaru

Noile clădiri ale Bucureștiului, adevărate poeme în piatră.

Vă doresc fericire și belșug, prietenii români

de **EVGHENI AFANASENKO**

Ministrul Învățămîntului
al R.S.F.S.R., președintele conducerii
Asociației de prietenie sovieto-române

Cu prilejul sărbătorii naționale a Republicii Populare Române, în numele conducerii Asociației de prietenie sovieto-române salutați călduros și felicităm cordial poporul român cu prilejul celei de-a 18-a aniversări a eliberării țării sale de sub jugul fascist.

În cursul anilor care au trecut poporul român, sub conducerea înțeleaptă a Partidului Muncitoresc Român și a guvernului popular, a realizat o înflorire fără precedent a patriei sale. România a devenit o țară industrial-agrară bine dezvoltată.

Anul acesta poporul român își cinstește sărbătoarea sa națională în condițiile unui excepțional avânt. Anul 1962 va intra în istoria României ca anul încheierii colectivizării agriculturii, ca anul victoriei definitive a socialismului la orașe și sate.

Am avut parte de marea fericire de a vizita de câteva ori minunata dv. țară. Și ori de câte ori veneam în România descopeream mereu alte lucruri frumoase.

Și iată cea mai recentă călătorie — în neuitatele zile de iunie ale vizitei în România a delegației de partid și guvernamentale a Uniunii Sovietice în frunte cu tovarășul N. S. Hrușciov, prim-secretar al C.C. al P.C.U.S. și președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S.

Delegația noastră a putut să se convingă o dată mai mult de prietenia profundă și indestructibilă care unește popoarele Uniunii Sovietice și României. Pretutindeni unde am fost, chipurile vesele ale oamenilor exprimau sentimente de neîntărnă dragoste. Simțeam că zimbetele și îmbrățișările cordiale cu care eram primiți porneau din inimi curate. Am văzut cu cită dizenie muncește poporul român, construind noi uzine, furnale, tractoare, locomotive Diesel, noi case de locuit și magazine, noi cinematografe și multe alte obiective. Aveți cu ce să vă mândriți dragi prieteni!

În fața ochilor îmi mai stăruie încă locurile pe unde am trecut, neuitatele întâlniri cu muncitorii, tehnicienii, inginerii, țărani colectivști, oamenii de știință și cultură din București și din celelalte orașe și regiuni vizitate de delegația de partid și guvernamentală a Uniunii Sovietice.

Cînd ne-am îndreptat spre uzina „Grivița Roșie” din București, de-o parte și de alta a șoselei am văzut multe blocuri noi, frumoase. Știam că odinioară acolo fuseseră cocioabe sărmăne. Și-mi aduc bine aminte și de cuvintele rostite de N. S. Hrușciov cu prilejul vizitării uzinei: „Uzina e bună iar muncitorii și mai buni. Muncitorii sînt aceia care înfrumusețează prin munca lor orice uzină”.

Înainte, Valea Jiului era numită „Valea plîngerii”. Acolo domneau de veacuri nevoia și foamea, lacrimile și mizeria. Acum, însă, pretutindeni poți vedea mine cu utilaj modern, cluburi, spitale, cantine, școli. Și întreaga vale a devenit o „Vale a bucuriei”. Am vizitat Craiova care era socotită o „moșie a moșierilor”. Acum orașul se mîndrește cu industria sa ce se dezvoltă impetuos. Așa se schimbă și se înnoiește în fiecare zi înălțarea României!

Admirabilele realizări ale poporului român ne umplu de admirație pe noi, prietenii dv. credincioși. Poporul sovietic urmărește cu atenție toate evenimentele din viața socială, economică și culturală a României, se bucură de orice succes pe care îl repertați în construirea socialismului.

Asociația de prietenie sovieto-română desfășoară o activitate multilaterală pentru informarea maselor largi ale poporului sovietic despre Republica Populară Română. În același timp, Asociația contribuie la informarea a milioane de cetățeni români asupra succeselor și realizărilor dobîndite de Uniunea Sovietică în construirea comunismului, asupra istoriei, vieții, traiului de fiecare zi al popoarelor U.R.S.S., asupra politicii externe iubitoare de pace a țării sovietice.

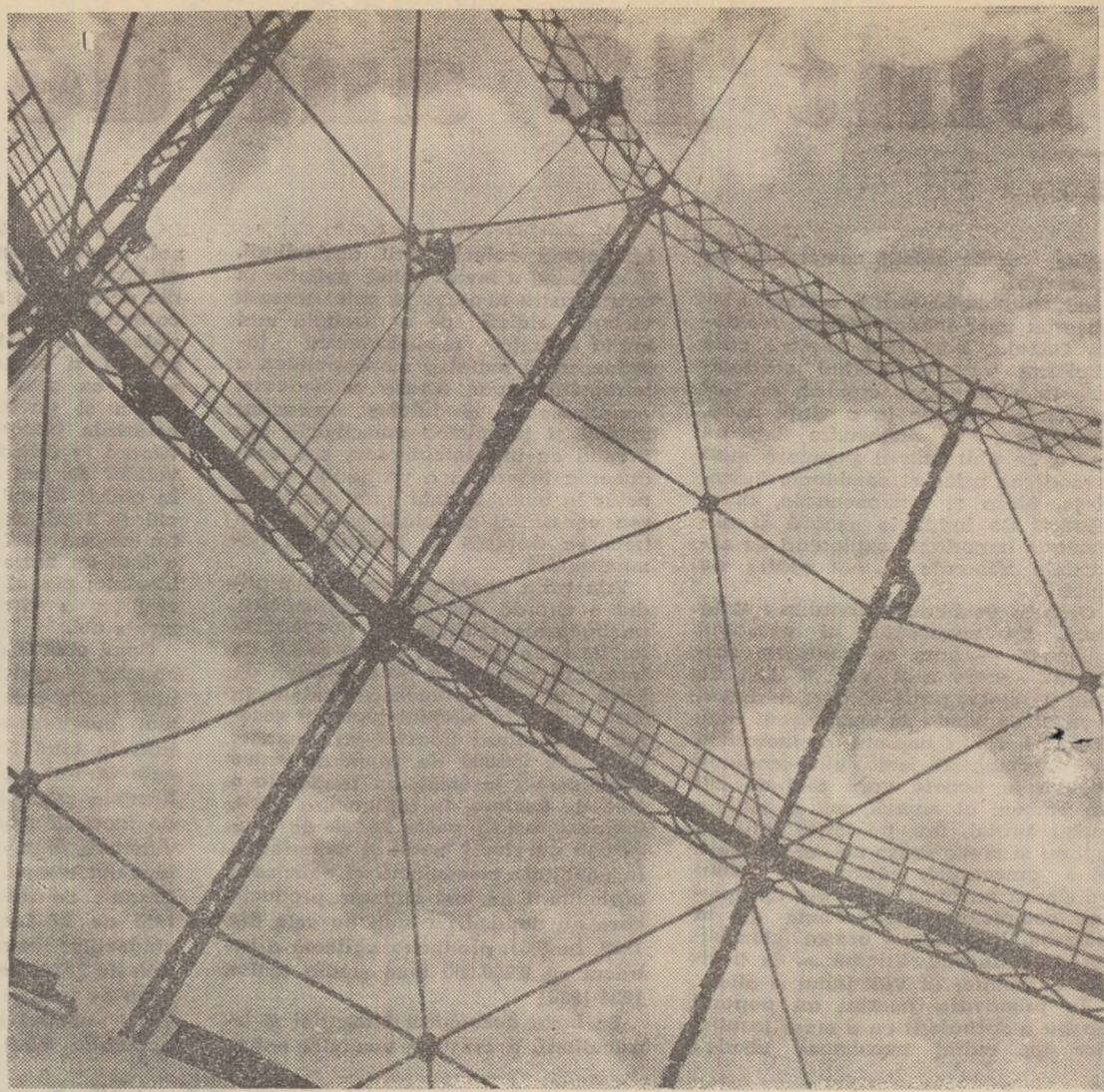
Am stabilit contacte prietenești cu Asociația română pentru legături de prietenie cu Uniunea Sovietică. Facem schimb de experiență și organizăm în comun manifestări care contribuie la dezvoltarea cu succes a activității asociațiilor noastre. Oamenii sovietici iubesc și apreciază operele literare și de artă ale talentatului popor român, vizionează cu deosebită plăcere filmele românești, participă la adunările, serile, concertele, întâlnirile consacrate României frățești. La popularizarea realizărilor țării noastre în cele mai diferite domenii slujesc și manifestările organizate în cadrul Lunii prieteniei romino-sovietice sărbătorită în fiecare an.

O contribuție importantă la cauza întăririi prieteniei dintre Uniunea Sovietică și România o aduc vizitele și întâlnirile dintre șefii guvernelor țării noastre, schimburile de delegații, de grupuri de specialiști și de turiști.

Uniunea Sovietică, Republica Populară Română și celelalte țări ale puternicei comunități socialiste merg strîns unite pe calea sigură indicată de Lenin, înainte spre victoria comunismului. Popoarele sovietic și român repurtează victorii sub același steag, sub steagul victorios al marxism-leninismului. Prietenia noastră se întemeiază pe baza de gramă a internaționalismului socialist, pe comunitatea intereselor și țelurilor noastre.

Dorim din tot sufletul poporului român noi și mari succese în construirea vieții noi.

Să se întărească și să înflorească prietenia frățească dintre popoarele sovietic și român, trăiască pacea în întreaga lume!

Construcții noi. Un simbol care poate fi întâlnit pe întreg întinsul patriei

Prosperitate României socialiste

de **R. ELRADOVA**

Președintele Prezidiului Sovietului
Suprem al R.S.S.A. Daghestane

Delegația de partid și guvernamentală a Uniunii Sovietice a sosit în capitala României într-o căldă dimineață de iunie a anului acesta. N-am să uit niciodată dimineața aceea. Un oraș măreț. O ploaie de flori. O nesfîrșită mare de capele.

Acum, cînd îmi amintesc de întâlnirea cu poporul român retrăiesc din nou acele clipe. În afară de București și de Iași, cel dintîi oraș românesc întâlnit în drumul nostru, am vizitat Borzești, noul oraș al chimiștilor, Hunedoara, orașul metalurgistilor și Lupeni, capitala minerilor, Craiova industrială și multe alte așezări.

Ceea ce am văzut în România depășește imaginația cea mai îndrăzneată. Puternica industrie a orașelor, satele socialiste care înaintează cu încredere spre belșug — toate cele văzute au trezit în noi un sentiment de mîndrie pentru prietenii noștri.

Da, prietenia dintre popoarele noastre este de nezdruncat.

Fiind în Republica Populară Română am vizitat și mormintele ostașilor sovietici căzuți în

lupta pentru eliberarea României de sub jugul fascist. Și am fost plăcut impresionat de faptul că frații noștri români cinstesc memoria eroilor căzuți. Printre ostașii sovietici care au luptat împotriva hitlerismului au fost reprezentanți ai multor popoare: ruși, ucraineni, bieloruși, azerbaidjeni, cazahi. Iar printre ei au fost și soli ai Daghestanului meu. În patrie ei sînt numiți djighiți. Cîți din acești djighiți odihnesc pe pămîntul românesc! Prietenia noastră a fost cimentată prin sînge și nimic nu o va putea clinti. Djighiții sovietici și patrioții români care s-au ridicat împotriva fascismului în istorica zi de 23 August 1944 nu și-au dat în zadar viața. Jertfa lor a fost răsplătită însușit. România socialistă, fericită este o răsplătită pentru luptele glorioase.

Astăzi, în ziua celei de-a 18-a aniversări a eliberării României, în țara noastră au loc pretutindeni adunări, conferințe consacrate vieții republicii dv. și pretutindeni poate fi auzită urarea: Prosperitate României socialiste!

FRĂȚIE DE LUPTĂ

La insurecția armată de la 23 August 1944, armata română a participat cu 30 de divizii. Pentru eliberarea întregului teritoriu al țării noastre au luptat circa 25 de divizii, iar pe teritoriul Ungariei și Cehoslovaciei, 16 divizii.

Divizia I-a de voluntari „Tudor Vladimirescu” s-a acoperit de glorie în aceste lupte. Publicăm mai jos salutul unui vechi tovarăș de arme al ostașilor români de pe frontul antihitlerist.

În toamna lui 1943 mi-a revenit marea cinste de a participa la formarea diviziei I-a de voluntari români „Tudor Vladimirescu”. Împreună cu trupele sovietice din cel de-al doilea front ucrainean această divizie a parcurs un glorios drum de luptă de la Vaslui pînă la riul Gron (Cehoslovacia).

În luptele grele pentru eliberarea României de sub hitlerism, divizia I-a de voluntari a trecut prin numeroase încercări. Pandurii au dat dovadă de un eroism și o perseverență fără precedent. Îmi amintesc în mod deosebit de bătăliile pentru orașele Sfîntul Gheorghe, Oradea și Debretin.

În regiunea orașului Sf. Gheorghe dușmanul concentra mari forțe de infanterie, artilerie și tancuri. Împreună cu divizia de voluntari acționau aici divizia I-a română de vînători de munte și o divizie de vînători sovietică.

În apropierea orașului Sf. Gheorghe ofensiva diviziei de voluntari fusese oprită de forțe

inamice superioare. Lîngă satul Ileni tancurile dușmane pătrunseseră în pozițiile pandurilor. În acest moment critic, sublocotenentul Turturică a pornit singur împotriva unui tanc. A aruncat două grenade dar tancul nu se oprea. Atunci, viteazul ofițer s-a aruncat asupra tancului cu ultima grenadă, sacrificîndu-și viața. Tancul a explodat. Insufletit de eroismul comandantului lor, voluntarii au nimicit restul tancurilor.

La 8 septembrie 1944 orașul Sf. Gheorghe a fost eliberat prin lupta comună a trupelor sovietice și românești.

Comandamentul hitlerist atribuia o deosebită importanță orașului Oradea, de aceea a hotărît să dea o contralovitură și să nimicească trupele românești și sovietice care acționau în această regiune. Sub presiunea forțelor inamice care le depășeau, unitățile diviziei de voluntari au trebuit să se retragă. În luptele pentru Oradea au căzut eroic locotenent-colo-

nelul Ion Buzoiann, comandantul regimentului 2 de infanterie, maiorul sovietic S. A. Șciorba și mulți alți ostași sovietici și români. Dar și inamicul a suferit pierderi uriașe fără să-și atingă scopul propus.

După cîva timp divizia de voluntari, împreună cu trupele sovietice, a reînceput ofensiva în direcția Oradea. Înfrîngînd rezistența îndrăznică a inamicului, trupele sovietice și românești s-au apropiat de oraș iar la 12 octombrie 1944 l-au eliberat definitiv. În luptele comune purtate împotriva cotropitorilor fasciști a crescut și s-a întărit prietenia dintre ostașii sovietici și români.

În aceste zile, cînd poporul român împlinise cea de-a 18-a aniversare a eliberării României de sub jugul fascist, doresc să felicit din toată inima pe ostașii români cu care am avut ocazia să lupt cot la cot și să urez poporului român noi și mari succese în construirea socialismului.

L. Saratovski

Cea mai tânără generație de agronomi...

SCENE
DIN VIAȚA
SOVIETICĂ

De ce a devenit agronom Natașa Lebedeva

Natașa e o fată mărunțică, cu ochi mari, visători, cu părul tuns scurt, băiețește. Era studentă la Academia „Timiriachev” din Moscova și încă printre studentele cele mai bune. La cămin discuta cu însuflețire cu colegile de cameră despre menirea inginerului agronom, iar fetele, ca s-o necăjească, îi spuneau:

— Ei, Natașa, tu pari mai de grabă o doctoriță, o cîntăreață, o manichiuristă sau o casierită, dacă vrei, dar a agronom nu aduci de loc. Ia imaginează-ți cum ai apărea pe cîmp în rochia asta strîmtă, cu pantofii aștia cu toc înalt! Ești o orășancă sută în sută și nu știu, zău, ce-o să te faci la țară...

— Și ce dacă sînt orășancă? — se îndirjea Natașa. Da, sînt orășancă dar asta nu înseamnă că iubesc satul numai pentru că serile acolo plutește în aer aromă de fin cosit ci pentru că sînt necesară. Și, dacă vreți să știți, nu pot să mai aștept încă trei ani pînă să absolv Academia. Colhozul are nevoie de mine acum, imediat.

Colegele n-au dat prea mare importanță spuselor Natașei, nu știau că gîndurile astea o frămîntă de mai multă vreme, că se și hotărîse să plece. A doua zi a părăsit gospodăria didactică unde făcea practică grupa ei și s-a prezentat la decanatul. Decanul a pofțit-o politicos:

— Luați loc, tovarășă Lebedeva. De ce nu sînt gospodăria didactică? S-a întîmplat ceva?

— Nu s-a întîmplat nimic, a răspuns Natașa. Plec.

— Unde?

— Încă nu știu. Probabil că în satul mătușii mele.

— Dar nu v-ați terminat încă practica!

— Serafim Sviatozarovici, am hotărît să părăsesc Academia.

Decanul a privit-o lung, uimit. Natașa a încercat să-i explice gîndurile ei dar ele nu se prea legau. I-a spus atunci că o să vină mai tîrziu după adevîrînță și a ieșit. La cămin și-a împachetat în geamantan numai lucrurile strict necesare și manualele. Pe celelalte le-a așezat grămadă pe pat iar deasupra a pus un bilet: „Fetelor. Am plecat la țară. Pentru totdeauna. Așteptați scrisoare. Lucrurile o să mi le trimiteți mai tîrziu”.

Mătușa Natașei locuia într-un sat din regiunea Gorki. Colhozul avea agronom, iar președintele a repartizat-o pe Natașa ca ajutoare a agronomului. Așa s-a întîmplat că Natașa era totuși un fel de oaspete în sat; căuta să se facă folositoare ba ici ba colo dar de fapt nu răspundea de nimic precis și asta o amăra. E adevărat că se înscrieseră la secția fără frecvență a Institutului agronomic din orașul Gorki, că se apucase din nou de învățatură dar nu-i era de ajuns. Șederea ei în colhoz nu dădea roadele pe care le dorea. N-a mai stat pe gînduri. S-a dus la regiune, la secția de cadre a Consiliului agricol, să ceară să fie trimisă într-un colhoz care are nevoie de-un agronom. Au trimis-o în satul Meleşiha din raionul Șahunsk. Președintele s-a bucurat din toată inima cînd s-a prezentat la muncă. Avea să fie și agronom și zootehnician. Nu se pricepe la zootehnie? Va învăța „din mers”.

De atunci zilele au devenit parcă mai scurte pentru Natașa. Fiecare era dolda de treburi care reclamau neapărat prezența și sfaturile ei. Colhozul nu era mare, dar fiecare hectar din cele 800 cît cuprindea îi erau incredințate ei, ea răspundea de tot ce creștea acolo, de ridicarea nivelului de cunoștințe agrotehnice al colhoznicilor. A început cu comsomoliștii. Lecțiile se desfășurau chiar acolo pe cîmp, în pauza de prînz, la marginea lanului de porumb.

Intr-o zi comsomoliștii adunați la club au hotărît s-o aleagă pe Natașa Lebedeva secretara organizației de Comsomol din colhoz. Și Natașa a descoperit de la prima ședință că băieții și fetele sînt dornici să facă treabă. Iar de făcut erau multe. S-a dus la raion, la secretarul de Comsomol cu o propunere:

— În raion sînt peste 500 de intelectuali. Fiecare din ei are o pasiune, o preocupare specială într-un anumit domeniu. Mie, de pildă, îmi plac poeziile lui Maiakovski și Esenin, tu te pasionezi de zborurile cosmice, poate că pe cineva îl interesează istoria cinematografului, iar altul e îndrăgostit de muzică. De ce să ne ocupăm numai de recolte și să nu împărtășim oamenilor din bogățiile de artă și cultură pe care le-am adunat? Fiecare din noi să colinde cluburile colhozurilor și să vorbească despre poetul, muzicianul sau pictorul preferat. Numai să nu o facă din obligație, ci din suflet...

Secretarul a fost de acord cu propunerea. Urma să treacă neîntîrziat la punerea ei în practică.

Și zilele zboară una după alta, pline, interesante, iar Natașa simte că și-a găsit drumul în viață, drumul ei, vocația ei, fericirea ei. Anul viitor își va termina și studiile la institut. Diploma ei va fi mai modestă decît a fostelor colege de la Academia „Timiriachev”, dar asta n-are nici o importanță. Important este că a devenit agronom și acum știe cu certitudine acest lucru — pentru întreaga viață. Omul este fericit numai atunci cînd simte că este necesar celorlalți, iar dînsa a reușit să devină un astfel de om.

S. Podină

LA TOAMNĂ, 700.000 DE NOI STUDENȚI

Evgheni Șirobokov n-are decît optsprezece ani. Cu toate acestea, are un stagiu în producție destul de... mare — vreo doi ani. Cînd a absolvit clasa a noua, la Volkinsk, deci cînd mai avea un an pînă să termine școala medie, a stat îndelung și s-a gîndit încotro s-o apuce după ce va fi posesorul unei diplome de maturitate. Nu e ușor — mai ales cînd n-ai decît 16—17 ani — să răspunzi la asemenea întrebări. Te atrag multe profesii dar ești oare convins că aceea pe care o alegi e într-adevăr cea care ți se potrivește cel mai bine? După ce s-a sîntuit și cu alții, cu profesorii, Evgheni a luat o hotărîre curajoasă și cît se poate de înțeleaptă, să-și continue școala ca muncitor în uzină. Nu e singurul care a procedat așa și viața i-a dat dreptate lui și celorlalți care au făcut ca el.

Evgheni a intrat dar la uzina „Ural-electrostroi” și în timp ce învăța meseria de lăcătuș urma cursurile școlii tineretului muncitoresc. Apoi l-au atras marile construcții de hidrocentrale. A plecat pe șantierul celei care se construia chiar lingă orașul lui natal. Alci a muncit încă aproape un an. În tot acest rîstimp, Evgheni — care avea acum diploma de maturitate — și-a dat seama că meseria pe care o va putea face cu talent și pasiune este cea de inginer constructor. Și iată-l, acum cîteva zile, pe tînrul nostru, pe culoarele In-

stitutului de ingineri constructori „V. V. Kuibîșev” din Moscova, așteptînd să intre în sala unde avea loc examenul de admitere...

La același Institut au mai venit și aproape alți două mii de tineri din întreaga țară; cei mai buni 800 dintre ei vor popula la toamnă sălile a-nului întîi. Ca și tînrul din Volkinsk, majoritatea celor veniți spre a învăța, spre a deveni specialiști cu o

voronskaia lucrează ca laborantă la uzina de prefabricate din beton armat a hidrocentralei din Gorki, Anatoli Kliușkin e marinar în flota din Pacific; Iurii Solocev este strungar la o uzină constructoare de mașini chiar în Moscova în timp ce Tatiana Kneazeva și-a părăsit temporar, în vederea examenului de admitere, munca de maistru constructor de pe șantierul din orașul Svetlîi, regiunea Orenburg.

Deși aflați adesea la mari distanțe de Moscova, toți acești viitori studenți au luat contact cu Institutul și

toare pentru tinerii muncitori ce doresc să devină studenți ai Institutului.

Aceeași atmosferă, aceleași emoții pot fi găsite însă zilele acestea în toate institutele sovietice de învățămînt superior. În unele facultăți examenul a luat sfîrșit — se așteaptă rezultatele, în alte facultăți abia au început probele. Dar peste tot se remarcă o creștere considerabilă a candidaților veniți direct din producție să-și completeze studiile. La Universitatea „Lomonosov”, din cei două mii de înscriși la examenul de admitere în facultățile de științe exacte, 900 sînt foști muncitori.

La rîndul lui, Institutul pedagogic „V. I. Lenin”, acordă o atenție deosebită tinerilor care și-au dovedit în practică aptitudinile pedagogice, lucrînd fie ca instructori de pionieri, fie ca educatoare în grădinițele de copii. 600 dintre ei au fost recomandați chiar de diferite școli spre a deveni profesori și învățători. Institutul a sporit mult numărul locurilor la facultatea fizico-tehnică iar anul acesta se înființează o nouă secție care va pregăti profesori de fizică și radioelectronică.

Pentru viitorul an de învățămînt, universitățile și institutele din Uniunea Sovietică și-au sporit mult numărul de locuri. La toamnă, peste 700 de mii de fete și băieți vor deveni studenți. Va fi cel mai mare număr de studenți primit de vreo țară din lume.

Dan Lăzărescu

Atmosferă și elanuri tinerești

Înaltă calificare sînt muncitori din uzine și de pe șantlere care au de pe acum o experiență destul de bogată atît în producție, cît și în viață. Cu alte cuvinte, sînt oameni care știu ce vor.

...Pe toți acești tineri i-a întîlnit dar Evgheni Șirobokov plini de emoție în așteptarea examenelor. Și tot aici a cunoscut și alți tineri, veniți să dea examene pentru cursurile fără frecvență. De unde nu veniseră acești băieți și fete! O adevărată hartă vie a Uniunii Sovietice. R. Gai-

cu corpul didactic cu mult înaltea începutul cursurilor — chiar... în orașele unde trăiau și munceau. Căci profesorii, conferențiarilor și asistenții Institutului au hotărît să se îngrijească din vreme de cei ce se pregăteau să se prezinte la examenul de admitere. Ei au format brigăzi speciale care s-au deplasat nu numai în diferite întreprinderi din Moscova, ci și la Reazan, Voljsk, Dneprodzerjinsk, ba chiar și în departatul Ulan-Ude, ca și în multe alte localități unde au organizat cursuri pregăti-

...Pavel Popovici a sosit primul la unitatea de cosmonauți. De fapt nici nu exista încă o unitate ca atare. Din însărcinarea comandantului, Pavel îi primea pe noii veniți: Iuri Gagarin, Andrian Nikolaev, Gherman Titov și alții, îi ajuta la încartiruire; răspundea la primele lor întrebări. E drept răspunsurile nu-i prea mulțumeau pe băieți dar nici Pavel nu știa încă prea multe...

Și au început, ajutându-se unul pe altul, să învețe, să lucreze, să deprindă noua profesiune. Fiecare se obișnuia în alt fel cu starea de imponderabilitate, reacționa în felul lui la experiențele în cursul cărora stăteau zile întregi izolați de orice zgomot, la suprasolicitări, la camerele termice. Nu căpătau firește, dintr-odată măiestrie, siguranță de sine, și, firește, nici școala cosmonauților nu s-a născut dintr-odată. Dar acum ea există. Și fiecare dintre ei e gata să-și ia zborul spre stele, de altfel la fel ca și acum un an sau chiar doi. Numai că acum, în afară de cunoștințele teoretice, au la îndemină și experiența practică a lui Iuri Gagarin și Gherman Titov.

Iar în ultimul timp a fost și rindul lui Andrian și Pavel să imbogățească această experiență.

Cum trăiesc piloții de nave cosmice

Da, aici trăiesc cosmonauții. Celibatarii și căsătoriții locuiesc pe paliere diferite ale aceluiași case noi cu cinci etaje. Trăiesc ca o familie unită. Cum se întâmplă întotdeauna printre oameni curajoși, nu sentimentalismul e la preț printre ei, ci adevărata prietenie, careia nu-i plac cuvinte storăitoare și declarații pompoase.

Cosmonauții petrec zgomotoși și veseli la orice sărbătoare, ba se mai întâmplă să și joace la vreo nuntă. Pentru asemenea prilejuri se pregătesc din timp, se adună localități cu familiile lor. De revelion, rămân tîrziu după miezul nopții, își fac reciproc daruri. Atunci, camerele și coridoarele cîte unui apartament sînt transformate în sălășuri cerești, primesc nume de planete și

constelații. Masa se întinde pe Marte, de dansat se dansează pe Venus. Pămîntul e, firește, bucătăria, unde sînt pregătite lucruri gustoase, bune de a fi mincate pe toate planetele. Pe Lună îți poți spăla mâinile dar locul cel mai potrivit ca să cînti în cor „Te iubesc, viață” e Saturn, căci acolo e pianul.

Se înțelege, nu distracțiile — pe care izbutesc să le organizeze atît de bine sînt, însă, preocuparea de competență a băieților. În primul rînd îi leagă învățătura, antrenamentele, educația fizică și spirituală, într-un cuvînt, o viață intensă, pasionantă.

Conducătorul cosmonauților, Evgheni Anatolievici Petrov, are o umitoare aptitudine de a respecta obiceiurile elevilor lui și în același timp de a păstra cea mai strictă disciplină în unitate. Cînd se întâmplă vreo „istorie”, cosmonautul se duce numaidecît la Evgheni Anatolievici. Acest om drept și înțeleghător a devenit pentru cosmonauți un părinte și un prieten. Sfaturile și

indicațiile lui sînt urmate cu sfințenie.

Comandantul cosmonauților este cunoscutul aviator general-locotenent de aviație Nikolai Petrovici Kamanin. Întîlnirile cosmonauților cu generalul sînt întotdeauna un prilej de discuții serioase și în același timp tovarășești, străbătute de încredere reciprocă. Inima generalului e plină de căldură pentru elevii săi, dar dacă aceasta nu se face întotdeauna simțită în glasul său, n-ai ce-i face, așa e serviciul!

S-ar putea crede că generalul, principalul învățător al cosmonauților, n-ar avea de ce să încerce o dată cu ei starea de imponderabilitate. Dar cu cîteva zile înainte de zborul lui Andrian și Pavel s-a petrecut acest episod semnificativ. Într-o cameră izolată pluteau Andrian, Pavel și Iuri Gagarin.

— Ia lăsați-mă și pe mine...

Cosmonauții au deschis intrarea în cameră. În stare de imponderabilitate nu mai există generali, așa cum nici în luptele aeriene nu există grade. Așa încît, după ce-și pierdu greutatea corpului, aviatorul Kamanin începu să plutească de-a lungul fuselajului.

În două încercări reuși să treacă cu succes examenul. Se menținu în poziție orizontală și reveni la locul lui.

— Ei, cum a fost? — întrebă el puțin ștergărește.

Cosmonauții recunoscură sincer: — Bine! La început, nouă ne-a mers mai greu. — Nikolai Petrovici, zburăm împreună?

— La vîrsta mea n-au să mă accepte deși eu n-aș avea nimic împotriva. Și numaidecît comandă: — Continuați exercițiile!

Cosmonauții simt permanenta grijă a medicilor și instructorilor. Cîte nopți nedormite, cîtă inventivitate, cîtă putere și cit suflet au dăruit acești oameni cosmonauților și în primul rînd candidaților la cele mai apropiate zboruri cosmice. „Ce ne-am fi făcut noi dacă nu erau ei? — spunea Andrian. — Într-un timp scurt au format oameni puternici, rezistenți, buni cunoscători ai noilor profesiuni”.

E și greu să-ți imaginezi o pregătire mai armonioasă, mai completă. S-ar părea că în aceeași zi nu se poate îmbina un antrenament de looping și pe „covorul rulant” pe care alergi, stînd pe loc, cu un joc nebunesc de baschet, lecții de matematică superioară, o conferință de astronomie sau biologie și seara un concert ori un film. Și totuși, se poate. Cu o bună pregătire fizică, dacă știi să-ți organizezi bine timpul, dacă odihna alternează cu munca și totul se desfășoară după un program și un plan precis — ziua pare extraordinar de mare iar seara nu simți oboseala apăsătoare

re care te trage la somn. Ba vrei chiar să și citești puțin, ca somnul să fie mai dulce sau să mai stai la tîrfas cu careva.

În „atelierul” cosmic

Un mare eveniment în viața cosmonauților sînt vizitele la giganticul „atelier” unde se construiesc navele cosmice.

De fiecare dată cînd Andrian sau Pavel treceau poarta uzinei erau stăpîniți de același sentiment: li se părea că intrau într-un muzeu al „zilei de mine” și că laboratoarele respective vor exista aievea cel mai devreme peste 10—15 ani. Și totuși ei puteau arunca o privire în acest „mîine”, se puteau plimba prin secții, lua cunoștință de ultimele inovații introduse pe navele cosmice.

De multă vreme nu se mai antrenează cosmonauții pe nava aflată în uzină. Proiectantul-șef le-a trimis o altă. Dar ei tot mai vin la acel prim vițar în care Iuri Gagarin și Gherman Titov și-au petrecut pentru prima dată orele lor „cosmice”, antrenîndu-se înainte de zbor.

Cînd vine pe la ei „numai pentru o vorbă” proiectantul-șef, clipele acelea sînt socotite adevărate sărbători.

La început, cosmonauților li se părea că savanții care se ocupă de studierea Cosmosului — proiectan-

Stewardesa și cosmonautul — Vă rog biletul, Andrian Nikolaev — În atmosferă o fi nevoie de bilete, dar în Cosmos călătorești gratis.

Pavel Popovici, gata de drum

tul-șef, ajutoarele lui — alcătuiesc o lume deosebită, aflată dincolo de aceea care poate fi percepută de oamenii obișnuși. Și se prea poate că asta să fi fost chiar prima lor impresie despre lumea în care au intrat cînd au devenit cosmonauți. Cosmonauții înțelegeau și prețuiau importanța nenumăratelor descoperiri din cîmpul fizicii, chimiei, matematicii, studiau mult și în amănunt materialele și comunicările legate de aceste descoperiri. „Și totuși — își spunea între alții și Pavel — aceste descoperiri nici nu se pot compara cu lucrările savanților care și-au asumat misiunea de a pătrunde în Cosmos, care au învins în lupta cu atracția terestră...”

Dar părerile lor despre lucrările fără seamăn ale savanților care deschideau drumul spre Cosmos și despre importanța propriilor lor eforturi au suferit o oarecare schimbare după ce au asistat la lucrările Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. Toți cosmonauții au primit invitații la Congres. Și au intrat în Palatul Congreselor stăpîniți de o puternică emoție. La tribună se afla Nikita Sergheevici Hrușciiov. Cosmonauții căutau să nu piardă nici un cuvînt.

Andrian
Pavel
arnet.
despre
cosmic
meroas
program
lui și
Și et

COSM

foaier,
atenți
miseră
va clipe
ciov? E
citori, c
fesiunile
prin cul
nic, un
în prod
după fo
și uite-l
drian, și
propriet
dură bu
vadă fie
știință s
oaspete,
discuțind
fesiuni l
înainte.
printre e
Deodată
Sergheev
alți men
Hrușciiov
gați la
cuție. O
Cosmo
nete del
Au stud
țiile, s-a
dezvoltă
pe ei. V
în agricult
planul
Căci m
riscuri ex
măreț.
Într-o
pe băieț
împreună
lui în te
publice o
netoionu
drian fi
aparatur
— E a
— Hai,
tăm o d
despre o
lalți.
Și în f
glasul st

vici Titov: „Nu trebuie să uităm că avem o stringentă nevoie de eroi și pe Pământ, ba chiar în număr cit mai mare. Eroii cosmonauți se înalță în spațiile interastrale pe umerii eroilor de pe Pământ. Așa dar, trebuie să educăm la copii dragostea față de pământul nostru, să creștem eroii pămînteni iar cînd aceștia vor fi mulți, mulți de tot, fără îndoială că vom avea și în Cosmos cîți va fi nevoie acolo”.

— Știi, Gherman, la Congres am văzut și am înțeles ce a spus tatăl tău. Are dreptate: „pe umeri”. Toți ne sprijinim pe umerii aștia.

Cînd a fost anunțată o nouă sărbătoare — Ziua Cosmonautului — tot grupul de cosmonauți, cu soțiile lor, după ce a felicitat primele „rîndunici” — pe Iuri și pe Gherman — a plecat la ședința solemnă de la Kremlin. Alături de ei, în fotolii, se aflau tot felul de oameni. Muncitori, oameni de știință, țesătoare, oțelari. Oamenii cărora cosmonauții le simțeau umărul. I-au salutat cu căldură pe Iuri și pe Gherman și, prin ei, pe toți cosmonauții, parcă, spunindu-le: „Hai, băieți, mergeți mai departe. Noi o să vă sprijinim”.

Cînd, a doua zi, cosmonauții au intrat în sălile lor de antrenament li s-a părut că utilajul, dispozitivele și camerele de exerciții arătau alt-

ore, ba și mai mult, tot timpul liber și-l petrecea în leagăn. Băieții nu se mai mirau de stăruința lui și plecau pe la treburile lor. Iar într-o sală continuau să scrijele monotone, ore întregi, barele unui leagăn.

Antrenându-și aparatul vestibular, pregătindu-se pentru o lungă ședere în stare de imponderabilitate,

ducea o viață ruptă de restul lumii.

Luminile semnalelor păreau că-și bat joc de el: „Noi venim de acolo unde sint oameni, unde există viață. Sintem de acolo”... Semnalele se aprindeau și se stingeau pentru ca, apărute pe neașteptate, să orbescă, să tulbure.

— Da' la naiba. Nu mai am mult

ar fi vrut să strige: „Am trecut examenul, dați-mi drumul”... Dar... — Sint de acord să continui experiența — transmise Pavel răspunsul lui.

Andrian și Pavel își îmbrăcau întotdeauna costumele de cosmonauți cu mișcă, își aranjau fermoarele, clapele, curelele în așa fel ca nimic să nu-i stînjenească, nimic să nu-i supere.

Faptul că nu era vorba decît de o repetiție a zborului, într-o navă care se afla pe pământ, nu avea nici o însemnătate. Și pentru un asemenea zbor trebuie să te pregătești tot atât de atent ca și pentru unul adevărat. Asta te poate ajuta ca mai tirziu să eviți fie și cele mai mici imprecizii, greșeli. În materie de Cosmos nu există lucruri mărunte. Așa încît, cînd se instala în navă, Pavel controla amănunțit fiecare întrerupător, felul cum funcționau toate sistemele, tot ce-l înconjura în cabină.

Controla aparatele și-și reamintea cu glas tare ce avea de făcut mai departe. După ce executa mișcarea respectivă, o comenta și-și propunea alta. Asta îl ajuta să-și restabilească în memorie succesiunea acțiunilor lui.

— Acum am verificat sistemul de ventilație, așa, totul e în ordine.

— Acum să duc binoculul la ochi.

— Apoi verific aparatul radio. Așa, totul e în ordine.

După ce termina controlul, Pavel raporta pe „Pământ”:

— Toate sistemele funcționează

● Un revelion „în Cosmos” ● Pregătire armonioasă, completă ● Părerile se pot schimba ● Eroii cosmonauți se înalță în spațiu pe umerii eroilor de pe Pământ ● Problemele „majestății sale, Cosmosul” ● Sinteză de acord să prelungiți experiența? ● Unde o fi dispărut Pământul!

Andrian i-a uimit pe medici, cu prilejul unei vizite medicale făcute în fața unei comisii, prin ușurința lui de a se orienta, de a-și menține echilibrul și a-și coordona mișcările în cele mai complexe condiții.

Antrenamentul în camera termică nu-i o treabă prea plăcută. Cînd trecea prin sală, Andrian nu se uita de obicei în direcția unde străluccea, cu o lumină mată, capacul ermetic al acestei camere. „Cuptorul dracului — spunea Andrian despre cameră — te înăbușă cu căldura lui. Eu suport bine orice solicitare, dar să am un pic de vîntuleț în față”... Cînd trebuia, însă, să intre încă o dată și încă o dată în această cameră, Andrian o făcea tăcut

de zăcut aici, o zi, ultima zi — își spunea Pavel și începea să cînte. Ecoul cîntecului răsună surd în camera etanșă și chiar și cel mai vesel cîntec părea să vină de undeva din neant. „Ce mai, o bătaie de joc la adresa sunetelor — își spunea Pavel și înțelegea că începea să fie nervos. — Da de ce? Ah, da, în curînd am să ies de aici”. Își mîngîie bărbuța deasă, care îi crescuse între timp și hoinări să n-o radă și să se ducă așa acasă, ca odinioară Gherman Titov.

Orele zburau și pe măsură ce se apropia clipa cînd trebuia să ia sfîrșit experiența Pavel își privea tot mai des ceasul. Veni ora mesei.

și concentrat asupra lui însuși, înăbușindu-și repulsia față de această experiență.

Prima oară Andrian a sărit cu parașuta destul de greu. Abia a izbutit să-și biruie sentimentul de nesiguranță și să treacă pragul avionului. Mai tirziu, după ce s-area din avion, în timpul vreunei sărituri prelungite izbutea însă, să privească în sus și să facă semn cu mîna băieților.

Pe Pământ ca în Cosmos

Zilele treceau una după alta. Calendarul arăta că a început o nouă lună. În camera etanșă, singur cu gîndurile lui, Pavel Popovici

Nu prea avea poftă. Nerăbdarea-i ajunsese la punctul culminant. I se părea că atară cineva și începuse să învîrte volanul care-l va deschide ușa. Deodată, în megafon se auzi un zgomot și răsună un glas de om. De mult nu mai auzise grai străin și de uimit ce era îl trecu un fior.

— Timpul a trecut, dar vi se cere să prelungiți experiența. Anunțați-ne dacă sinteți de acord.

Megafonul pîrli și din nou se așternu tăcerea.

Ușa era aproape, era de ajuns să scoată de pe mîini și de pe piept sesizoarele, să învîrtească pe dinăuntru volanul pentru ca să fie din nou între oameni, în mijlocul zgomotelor, al vieții, de care îi era atât de dor. Timpul stabilit trecuse. Și

„E bine în Cosmos, dar nici pe Pământ nu-i rău.”

Pavel e mare amator de teatru.

fără cusur, sint într-o dispoziție perfectă, gata de zbor!

— Start! comanda „Pământul”.

Și totul se desfășura normal. Cosmonautul executa fără greș mișcările implicate de vastul lui program. La un moment dat cerea permisiunea să treacă la comanda manuală a navei. „Pământul” aproba.

Pavel apuca manșa, privea prin „ochiul” navei.

— Deocamdată nu văd „Pământul”. În „ochi” stelele se mișcă de la stînga la dreapta.

Trecea cîțva timp. „Pământul” trebuia să se ivească în partea stîngă a „ochiului”. Dar tot nu se ivea.

— Unde au băgat „Pământul”? — se auzea glasul calm a lui Pavel.

În sfîrșit, se vedea. Pilotul raporta că în partea stîngă a „ochiului” vede „Pământul”, făcea corectivele necesare și după cîțva timp putea raporta din nou:

— Nava e orientată corect...

Cu aceeași precizie a dirijat nava și Andrian.

Cînd s-a făcut analiza acestui exercițiu s-a subliniat că cosmonauții acționaseră cu siguranță de sine, calm, corect, de parcă s-ar fi aflat într-un zbor adevărat. În zborul pînă la care nu mai era mult.

Iuri Dokucaev

cosmonauții în intimitate

antrenament

cu cite ceva în sevicei vorbit pre problemele plan cu nume urgente din ate al partidu- ză, au ieșit în

Pavel au privit lior. Cum pri- cu numai cte- spusesese Hruș- țărani și mun- iceau ușor pro- are se plimbau mer, un colhoz- pădure, frunțași are-i cunoșteau părute în ziare ciantul-șef. An- ceilalți, se a- ntul-șef, fi dă- u obișnuți să-l de oameni de fie la ei, ca să, îl văzuseră ale căror pro- ure-i cunoșteau cu citeva clipe al-șef se simțise niște egal. foacier și Nikita y împreună cu mului. Imediat, njurat de dele- început o dis- pasă, calmă... asupră-le car- și conspecte. trele, compara- e perspectivele ul fi privea și ce se va face industrie, pe ai și educației. a și plină de din acest plan

Titov îi adună use să asculte rostită de tatăl tanților opiniei d. Au pus mag- nement dat An- rească o clipă

tare bună. să mai ascul- nde vorbește cerură și cei- sună din nou Stepan Pavlo-

fel. Și s-au apucat de treabă cu și mai multă tragere de inimă...

La lucru

La fel ca alpinistii care iau cu asalt, pas cu pas, piscurile neumblate, pipăind rezistența fiecărei ieșituri, ocîlind locurile în care se pot produce prăbușiri, umblă pe căi grele și nebătătorite, alegînd cele mai potrivite metode și sisteme de antrenament, medicii, antrenorii și instructorii.

Poți să-ți dezvolti mușchii mînilor și picioarelor, să-ți antrenezi plămîni cum fac pescuitorii de perle spre a-și reține cit mai mult respirația, poți, în sfîrșit, să înveți să-ți stăpînești trupul într-o cădere liberă, să sporești de citeva ori rezistența organismului... Sint toate lucruri posibile. Dar care-i principialul? Unde-i stîncă care se poate prăbuși, unde-i prăpastia-capcană? Ce probleme noi, complicate are în biletele lui de examen „majestatea sa Cosmosul”? Ori, tocmai la astfel de întrebări trebuie să răspundă cosmonauții, o dată cu fiecare zbor nou, de o durată mai mare.

„Se poate trăi și munci în Cosmos” — au declarat cu toată certitudinea Gagarin și Titov. Dar pentru ca în Cosmos să se poată trăi mai bine și munci mai ușor, cosmonautul trebuie să facă foarte multe pe pământ. Și uneori cosmonauții și fac mai mult decît le cer instructorii.

S-ar părea că nu-i nimic mai simplu decît să te dai în leagăn — o adevărată plăcere! Dar dacă închizi ochii și cuprinzi cu brațele barele metalice ale unui leagăn mecanic și te dai așa o jumătate de oră, o oră, o oră și jumătate, două, fără să-ți schimbi poziția, fără să deschizi ochii? Pînă cînd Andrian Nikolaev nu s-a convins că poate să se legene așa 24 de

Cele mai frumoase amintiri

Răsfoiesc din nou, în virtutea unei conștiințiozități profesionale, carnetul cu însemnări. Dar gestul își dovedește pe loc inutilitatea: tot ce am notat cu interes febril de-a lungul călătoriei prin Leningrad — și date istorice, și nume de arhitecți, și cifre impresionante — mi se par acum elemente de erudiție pedantă, care nu-mi folosesc în rindurile de față. E, bineînțeles, un adevăr doar pe jumătate adevărat; dar săptămânile care s-au strins și s-au suprapus de când am auzit la Ungheni ultimul familiar „do svidania, devuşka“ de la însoțitoarea trenului sovietic, au topit și contopit laolaltă toate impresiile călătoriei în acel misterios laborator al memoriei noastre afective. Au rămas acum, mai ales, un sentiment general, o imagine globală viu colorată în care, vai, toate acele date și cifre s-au pierdut fără urme.

Și totuși, fără vreun efort al ținerii de minte și fără a fi fost cumva transcrise pe vreo pagină a bloc-notesului, s-au păstrat și răsar acum pe hirtie cele mai puternice amintiri din călătoria prin Uniunea Sovietică.

Amintirile acestea vorbesc despre oameni.

★

Când am plecat de la redacția revistei leningrădene „Neva“, ploaia — mărunță și cețoasă ploaie nordică — se pornise pe neașteptate cu strășnicie. Dar nu ea ne-a pus pe fugă: se apropia ora de închidere a magazinelor și țineam neapărat să mai putem ajunge la „Dom knighi“ — uriașa Casă a Cărții. Primul a intrat poetul Serghei Orlov apoi, după mine, în goană, Kolea Kolpakov, translatorul, care vrînd cu tot dinadinsul să înfrunte ploaia cu capul gol, era acum ud ciuciuțele. La raionul cărților de poezie ne-am oprit să răsufăm în voie și vinzătoarea a venit să ne salute cu un zîmbet plin de prietenie. Salutul era de fapt adresat lui Serghei Orlov care — se vedea bine — era un vechi cunoscut al casei. Și totuși, cit pe ce să plecăm dezamăgiți de la „Dom knighi“: volumele cu versuri ale lui Serghei Orlov se epuizaseră și cu greu s-a mai putut găsi un exemplar. L-a cumpărat Serghei Orlov și acum cartea, îmbogățită cu o dedicație a autorului, se află pe masa mea de lucru...

Îi privesc fotografia de pe prima pagină: fotografia a vrut desigur să-l flateze și a alungat de pe figură — cu o falsă înțelegere a frumosului — semnele vârstei și cele ale tumultului sufleteș, prezentându-ne un adolescent cuminte cu ochi visători și cu o barbă foarte modernă. Nu, nu e Serghei Orlov tinărul acesta care stă liniștit și comod într-un fotoliu elegant. Poetul leningrădean are spiritul viu și neastîmpărat, verbul îi țîșnește strălucitor, e tot timpul în mișcare, în efervescență. A fost coleg la Institutul de literatură „M. Gorki“ cu Tiberiu Uțan, cu Toma George-Maioreșcu, și-și povestește amintirile despre prietenii români cu o vervă scripitoare. E imposibil, Kolea Kolpakov nu mai reușește să traducă tot ce vorbește Orlov. Dar nici nu-i nevoie, am impresia că înțeleg totul. Îi privesc chipul bizar: sub barba deasă, roșcată, se văd — prea greu de ascuns — urmele unei cumplite arsuri. Am citit mai târziu, în autobiografia ce îi prefațează volumul: „Am luptat pe fronturile Volhov și Leningrad în tanc; a trebuit să lupt nu numai cu germanii, ci și cu noroii. Tanchiștilor nu le plăceau cuvintele răsunătoare și credeau în valorile superioare: prietenie, tovărășie, datorie. În 1944, fiind ars, am fost dus pe targă de tovarășii mei pînă la batalionul medico-sanitar. Din spital am fost demobilizat din motive de invaliditate. Îmi place pescuitul. Ziua Victoriei am întîmpinat-o pe Lacul Alb, la gura riului Kovja, la pescuit. Nu se mișca nici un fir de iarbă, riul și lacul se contopeau cu cerul curat, atîta liniște era. Odată cu soarele care răsărea din lac, a venit o barcă. Pe apă se auzea de departe și dintr-odată a ajuns pînă la noi un strigăt înăbușit de depărtare, venind din spre barcă: „Hei, ce stați! Războiul s-a terminat!“ Am privit la soarele uriaș din spatele bărcii, fără să ne îngustăm ochii și am început să plîngem: nu pentru că la soare nu te poți uita fără lacrimi“. Din lacrimile acelea a țîșnit o poezie, și încă una, și o a treia. Tanchistul cu trumul și obrazul ars a devenit poet. Un poet de talent recunoscut.

★

„Moskvici“-ul lui Vitali Grigoriev nu-i nici de cel mai modern tip și nici cea mai confortabilă limuzină. Dar Vitali îi mîngieie capota și îi zice cu duioșie „bătrîne“.

Sîntem — în afară de Vitali care-și conduce singur și foarte sigur mașina — încă trei. Natașa Nikol-

skaia și Viktor Hasanov sînt amindoi arhitecți la „Lenproekt“. Abia au ieșit de la lucru, sînt cam oboșiți, dar au pornit cu plăcere (și cu o neascunsă mîndrie) să-și arate orașul oaspetelui din România. Vitali e electrician la uzina „Lenin“. Blond, rotofei, amabil și veșnic surizător, e tipul clasic de leningrădean. Aflu că pînă la cei 32 de ani ai săi — a avut timp să fie și fotbalist de talent și înotător cunoscut și, precum se vede, un bun cunoscător auto. Nu mă lămuresc însă ce l-a făcut să pună la dispoziția noastră și timpul, și mașina, și răbdarea, cînd, se pare, arhitectura nu constituie pentru el vreo pasiune specială. Arhitectura nu — mă lămurește Natașa — dar pentru romîni are o deosebită simpatie. Sînt al nu știu citelea oaspete pe care Vitali îl plimbă prin tot Leningradul.

Acum cîțiva ani, Natașa Nikolskaia a dovedit că știe atîtea amănunte despre istoria și geografia țării noastre, încît a cîștigat un concurs organizat pe această temă de revista „Narodnaia Rumînia“. Premiul constă într-o excursie în România și, venind la noi, tinăra arhitectă a reușit să-și facă o sumedenie de prieteni. Așa am cunoscut-o: aducîndu-i niște mici daruri de la cunoștințele din București. Nu a trebuit decît să-i spun foarte vag cam ce m-ar

interesa să văd în Leningrad și, cu o știință organizatorică nu-a făcut pe loc un plan concret de plimbări și investigații gazetărești. Mai întîi, însă, un telefon lui Vitali. Răspunsul a fost prompt: „Pun șeaua pe „bătrîn“ și la 4 sînt la voi“.

Așa dar, străbatem Leningradul. Tovarășul Viktor Hasanov a fost „mobilizat“ tot de Natașa: bun cunoscător al multor limbi străine, el urma să ne facă mai lesnicioasă conversația. Dar nu prea îndrăznim să apelăm la serviciile lui de translator (ne descurcăm noi, pînă la urmă, în rusă) și preferăm să-l ascultăm vorbind. E un arhitect cunoscut, șeful unui atelier care lucrează în prezent la proiectul pentru fața Leningradului spre mare. Vechiul vis de a crea pe malul mării Baltice, o Veneție a nordului, un cartier vast și poetic, prinde viață abia în zilele acestea. E firesc: o lucrare atît de complexă și dificilă nu putea fi realizată decît în condițiile societății comuniste. Dar Viktor Hasanov nu ne dă prea multe amănunte despre proiectul realizat în atelierul lui: la concursul organizat în acest scop vor fi prezentate multe proiecte și cine poate ști care va fi soluția adoptată... Preferă să ne vorbească despre marele arhitect Lev Rudnev care a creat în 1917 Monumentul celor ce au murit pentru Revoluție, prima piatră arhitectonică a erei comuniste. Vitali oprește mașina și coborîm cu toții în fața vechiului Cîmp al lui Marte. Ne apropiem cu pioșenie de acest mare dreptunghi mărginit cu o scundă împrejurire din granit roșu de Finlanda, în mijlocul căruia — printre micile pietre funerare de pe mormintele colective sau individuale — arde Focul veșnic. Ploaia — asemeni unor lacrimi curate — a scădat și a dat strălucire granitului, înfrățindu-se cu pîlpîrea vie a flăcării. Totul e simplu și modest, zguduitor în simplitatea aceea măreață. Hasanov ne explică concepția profund innoitoare și democratică a acestui monument unic în felul lui: el nu se înalță pe verticală, nu vrea să domine peisajul și oamenii, ci se întinde în lărgime, asemenea unei grădini cioplite în piatră roșie.

— Pentru contemporanii noștri și pentru urmașii lor ridicăm, într-adevăr, spre înalțuri monumentele arhitectonice ale prezentului: sînt blocurile noilor cartiere.

„Bătrînul“ și-a făcut rapid datoria și am văzut cum se înalță, contopindu-se organic cu făptura poetică a secolului oraș de pe Neva, noile sale străzi și clădiri. Casele sînt viguroase, linia lor e elegantă și modernă, simți că sînt făcute pentru om și bunul său trai. Cînd îmi amintesc acum de Leningrad văd parcă, proiectate deasupra zidurilor sale istorice și cele ale prezentului, obrazul ars dar atît de viu al poetului-ostaș Serghei Orlov, ochii vioi și inteligenți ai Natașei Nikolskaia, bunăvoința lui Viktor Hasanov, zîmbetul jovial al lui Vitali Grigoriev.

Sanda Faur-Dima

Teatru estival

Deși profesia de actor mi-a adus destule satisfacții, trebuie să mărturisesc totuși că am o deosebită afecțiune, pentru regie — deși — cum ar spune unul din eroii piesei — „din diferite motive“ m-am ocupat mai puțin de asta... așa încît de la ultimul meu spectacol (Maiakovski la Teatrul pentru tineret) și pînă la

această comedie dezvoltă aspecte de viață. Într-adevăr, sub masca veselă a umorului optimist sînt evidențiate aspecte și relații ale noii vieți de familie, sînt subliniate ciocnirile dintre ceea ce este nou, vibrant și emoționant și ceea ce a mai rămas vechi, retrograd, condamnat ca poziție și mentalitate în sinul unei

Pentru realizarea spectacolului am căutat cu multă consecvență să urmăresc relieful conținutului de idei și o strictă relație între personaje iar sublinierea caracterului eroilor a constituit sarcina principală în munca mea cu colectivul artistic. Pentru principalul rol feminin am apelat la Victoria Mierlescu care împreună cu experimentatul comic Gh. Treștican alcătuiesc un cuplu omogen. Lor le-am opus o tinăra pereche formată din Mircea Angheliescu și debutanta Doina Ionescu — proaspătă absolventă a Institutului de artă teatrală. În restul distribuției am putut beneficia de aportul actriței Lily Popovici, care dintr-un rol episodic realizează o valoroasă compoziție și socotesc că tinerii Dinu Lucian, Vera Lazăr, Victoria Dobre, Ion Popa, Val Arnăutu și „veteranul“ Constantin Irod au reușit în mare măsură să se integreze rolurilor. Un colaborator prețios am avut în persoana pictorului scenograf Lidia Radian, care a înțeles să-și folosească talentul și priceperea pentru realizarea unui cadru scenic cît mai adecvat. Menționez, de asemenea, contribuția lui G. Popescu de la Comitetul de radio-televiziune, autorul montajului muzical. Trebuie să subliniez că am conceput și realizat spectacolul cu un „comentariu“ muzical permanent. Știu că nu e un procedeu nou dar l-am socotit potrivit acestei comedii.

Incheind aceste rînduri mulțumesc și pe această cale autorilor pentru urarea de succes ce ne-au făcut-o în ajunul premierei și-mi exprim speranța că într-un viitor apropiat voi putea să urmăresc — ca spectator — „Patru sub un acoperiș“ pe una din scenele din U.R.S.S., unde știu că se reprezintă cu un deosebit succes, succes pe care ni-l dorim și noi.

A. Ciprian

Cîte ceva despre... „Patru sub un acoperiș“

Doina Ionescu și Mircea Angheliescu

„Patru sub un acoperiș“ a trecut oarecare timp.

M-am oprit asupra piesei scriitorilor H. Smirnova și M. Kreindel întrucît am considerat că textul conține o serie de valori dincolo de limitele prezumtive ale acestei așa zise „comedii de situații“. Cunoscutul critic sovietic Nepomniacșii menționa că

familii. Paralel cu această idee principală, piesa vehiculează cu multă ascuțime sa irizarea favoritismului. Autoarele au știut să îmbrace aceste aspecte de viață cu un umor subtil, autentic, folosind în același timp diverse procedee comice, cum ar fi convenția și paradoxul, specifice genului.

brusc, se răsuță și se prăvăli într-un șant: pe
costișe, spre ambrazuri se tirau cloșchini de oa-
meni de culoare pămîntie, cu hainele lîpîte de
trup, cu țevi în spinare.
Și deodată înțelise: erau ruși!
La un semnal, siluetele pămîntii zvrîliră grenade
în ambrazuri și puseră în poziție țevi din care
porntă să țîșnească suierînd limbi prelungi de foc.
Aruncătoarele de flăcări ținteau ambrazurile. De
sub pămînt răsună surd o explozie, urmata de un
nor des de flăcări și fum.
Sighenori se lipi cu fața de pămîntul jilav și-și
bruză în apropierea cărora mișunau ostași cu
aruncătoare de flăcări și încă vreo zece alții care
acoperi capul cu mîinile. În față-i vedea trei am-
brazuri în apropierea cărora mișunau ostași cu
aruncătoare de flăcări și încă vreo zece alții care
le întundau cu saci de pămînt. În vale, pe drum și
de-a lungul lui, peste mlaștini, goneau tancuri și
tunuri autoprofusate.
Japonezii încercau să iasă afară prin porțile
tuneului și prin intrarea de sus pe unde urma să
se reințoară el. Sighenori, dar erau secretați de
mitralierele care înconjuraseră fortăreața în se-
micerc. În spatele primei linii, Sighenori observă,
înșă, o a doua: de undeva se iviseră japonezii
care, serpuind prin țarba ca niște șopîrle se o-
preau pentru o clipă, trăgeau în mitraliorii ruși
din armele lor fără zgomet „Artsaka”, pentru ca
ruși pe la spate, îi loveau cu cuțitele și oamezii se
prăbușeau fără să scoată un gemat. Dar tancu-
rile și mașinile blindate încercate cu înfăntăși
goneau mereu înainte, aducînd înșă fortăreața

7

Paginile care urmează sînt un frag-
ment din partea a doua a romanului
„Nori în zorii zilei” care va apare în
editura „Voenizdat” din Moscova. Ele
ne introduc în atmosfera dramatică
din august 1945 cînd deznodămîntul
celui de al doilea război mondial înce-
pea să se întrevadă în Extremul
Orient. Fragmentul pe care îl publi-
căm dezvăluie eșecul unei perfide ma-
nevre a militariștilor nipponi care
doreau să prelungească măcelul.

ARKADI SAHNIN

**Sfîrșitul Carlaginei
japoneze**

— Armata din Kwantung — urmă Itagaki — are
peste un milion de soldați și ofițeri. Iar cei un
milion și jumătate de coloniști militari din China
alcătuiesc rezervele acestei armate. Echipamentul
e modern, oamenii sînt aleși pe sprinceană, fieca-
re are asupra-i pumnalul sfînt pentru harakiri.
Disciplină de fier, voință de fier, asta-i armata din
Kwantung, intactă, bine pregătită, arzînd de dorul
luptei și ură față de dușman, incredîntată de su-
perioritatea ei, nerăbdătoare să invadeze pămîn-
tul rusec. Și noi să o predăm dușmanului lipsind-o

Osanai îi privea mereu pe general ale cărui
pleoape, istovite după o zi și o noaptea de încordare,
de riscuri mortale, prinseseră să se închidă. Deo-
data, generalul se făcu mic, mic de tot încît, țară
dată, generalul se făcu mic, mic de tot încît, țară
și figurina aceasta părea așa de moale, de diformă,
de parcă fusese încălzită pentru ca apoi să fie ră-
cită, spre a reveni la forma ei inițială.
Minutele treceau, minute lungi, chinuitoare. Lui
Osanai începura să-i tremure picioarele dar prin-
tru efort de voință reuși să se stabilizească. Fen-
tru prima oară, după luni de muncă încordată aia-
turi de general nu știa ce avea de făcut. I se părea
că totul amorțise în omul acesta. Dar capitanul nu
vedea și nici nu putea să vadă multe...
Fieea de pe mîinile lui Itagaki se acoperi cu
bubulele apoi acesteia disparură, pentru ca să rea-
pară din nou, aduse parca de un val. Apoi i se
lăsara și pleoapele, umbrind pupilele care se mă-
reau încet, ca la un om bolnav. Pe gît îi apăru o
pată roșiețică care se întinse treptat, aducînd cu
o rană vie, diformă.
Osanai își mută greutatea trupului de pe un pi-
cior pe altul, podăna scrisă. Și deodată pleoapele
generalului se întredeschiseră și ochii îi ațîniră pe
Itasuke. Ca și cînd s-ar fi trezit din somn greu,
omul se ridică greu în picioare.
— Vasazică, căpitane, zici să ne predam?
Cu un oftat adînc, Osanai plecă capul dar, în-
d după care se clătina din pricina loviturii năpraz-
nate care se clătina din pricina loviturii năpraz-
nate care se clătina din pricina loviturii năpraz-

10

15
forțe: armata din Kwantung numără un milion de
soldați, iar forțele armate din Japonia se ridică
la cinci milioane. Avem nevoie numai de un mic
răgaz ca să ne aducem rezervele. Trebuie să-i fa-
cem pe ruși să înceteze focul măcar pentru cîteva
zile.

Generalul Itagaki Seisiro primi buletinul de ra-
dioascultare al emisiunilor sovietice. Marele stat
major al armatelor sovietice arătase că declarația
de capitulare a Japoniei are un caracter general.
Atîta vreme cît armatele japoneze nu încetează
rezistența și nu depun armele, armata sovietică va
continua ofensiva.
Pentru Itagaki declarația aceasta însemna o lo-
vitură grea, eșecul planurilor lui. De aceea ordonă
să se treacă la contraofensivă, iar trupele sovietice
să fie încercuite cu efectivul existent.
Diviziile japoneze începura ofensiva. Dar dezor-
ganizate, atacate din flancuri și din spate de ar-
matele sovietice susținute activ de armata popu-
lară revoluționară chineză și de partizanii coreeni,
nu rezistară puternicei presiuni. Japonezii pierdeau
absurd, fără vreo nădejde de victorie.
Peste trei zile armata japoneză asculta la radio
mesajul împăratului care ordona să se depună ime-
diat armele.

nice primite în pîna față. Nu apuca să-și revină
bine, că se trezi cu o a doua, o a treia, o a patra...
Generalul îi lovea pe făcuțe, cu înverșunare, răsu-
flînd din ce în ce mai greu, în timp ce Osanai,
nîluit, copieșit de ofensă, abia își mai păstra echil-
ibrul, străduindu-se să rămîna în poziția de drept.
Deși tăcut, protestul lui îi scoase pe general de-
finitiv din fire. Pumnii se încălețară și loviturile
portiră să cada la nimerirea peste cap, peste față,
peste ochi. Osanai nu încerca să se apere. Deși se
sufoca, Itagaki mai găsi totuși în el atîta putere
pentru ca, printr-o figură precisă de jin-jitsu să-l
culce pe căpităan la pămînt. În înverșunarea lui
ridică și piciorul, dar Osanai își acoperi repede fața
cu mîna așa că generalul, parca multumit, renunță
să-l mai lovească.
— Samurail nu se predau, cîine! — șuieră el
departîindu-se. După care aspiră încet aerul, îi ex-
piră brusc, își aranja țînuta și își dădu camera.
— Transmițeti la aerodrom — spuse aghiotantului
care se ridicase în grabă — ca am pornit într-a-
colo... Ma întorc peste cinci-șase ore.
Sositrea generalului Itagaki era așteptată cu ne-
răbdare de generalul Todzio Hidaki, fostul coman-
dant al Jandarmetiei din armata Kwantungului și
prim-ministru al imperiului nippon, de consilierul
său generalul Araki Sadao și de șeful Marelui stat
Todzio. Renuințînd la îndelungile salaturi de ri-
-

11

14
convinge-te personal dacă a fost primit de ruși și
apoi raportează.
Mesajul spunea:
„Pe baza notei Imperiului japonez, înminată Am-
basadorului sovietic la Tokio și guvernelor S.U.A.,
Angliei, Chinei și U.R.S.S. prin intermediul gu-
vernului Elveției, Statul major al Armatei din
Kwantung cere încetarea focului și începerea de
tratative”. În continuare urma textul notei sus-
menționate:
1. Majestatea Sa Împăratul a dat un decret im-
perial cu privire la acceptarea de către Japonia a
condițiilor Declarației de la Potsdam.
2. Majestatea Sa Împăratul este gata să aprobe
și să asigure semnarea de către guvernul său și de
cître Cartierul general imperial a condițiilor ne-
cesare pentru executarea clauzelor declarației de
la Potsdam. Majestatea Sa este gata, de asemenea,
să dea ordin tuturor autorităților militare, navale
și aeriene ale Japoniei și tuturor forțelor armate
aflate în subordinea lor, oriunde s-ar afla ele, să
înceteze acțiunile militare și să predea armele, pre-
cum și alte ordine pe care le-ar putea considera
necesare Comandamentul suprem al forțelor aliate
în vederea îndeplinirii condițiilor arătate.

Generalul Itagaki Seisiro convocă o consfătuire
a corpului de comandă superior al Armatei din
Kwantung, căruia îi făcu cunoscut planul Marelui
stat major Planul era simplu și clar.
— Rușii au intrat adînc în Manciuria — începu
Itagaki — și trebuie să-i oprim. Avem suficiente

tusă nu se repeta niciodată. În fiecare bătălie, era
mereu alta. Credeau că știu cum va proceda ina-
mînci dar, în realitate, nu știau nimic.
Atacul începu exact la cincisprezece zile după
ce samuraili orbii de victoriile dobîndite în Pacific
asupra americanilor și englezilor, respinseseră ulți-
matumii prin care îi se cerea să depună armele.
Sighenori se grăbea. Valîntuți negri de pe cer
se pretăcuseră în tornente de apă. Nu era ploaie,
peste pămînt se revărsa parca oceanul. Sighenori
cumpani: or îi declară rușii război, dar pe o
asemenia vreme n-au să pornească la atac.
Din cauza înmuncelului, a tornentelor de apă ce
se revărsa fără conținut rușii abia de se vedeau
după ei stori lungi și subțiri, după care, se ghidau
ostășii care veneau din urmă. Erau oameni simpli
de prin părțile Poltavei, din Reazan, Novosibirsk,
Saia, sau, poate, erau chiar ei. Căci la o asemenea
ca și cei care luaseră parte la asaltul Berlinului.
treabă nu puteau fi ruși oameni neexperimentați.
Se ațian, probabil, ostași din diviziile care elibe-
raseră Polonia, Iugoslavia, Bulgaria și alte țări.
Sighenori nu-i auzea pe ruși. În cîteva rînduri
își strigă tovarășul cu voce joasă, dar acesta nu-l
răspuns. Rămăsesse în urmă sau, poate, o luase
cînd ajunsese la macaz era de-a binelea sleit de
puteri. Nervii îi mai țineau în picioare, și asta-l
purtă se lumina de-a binelea. Alerga mereu,
scrutînd cu atenție împrejurimile. Deodată se oprî-

6

3
dinainte de pumnalele pentru harakiri? O aseme-
nea faptă nu poate fi calificată altfel decît trădare!
Fără să se grăbească, generalul răsfoi cîteva
file din dosarul pe care-l avea în față și urmă:
— Sigur, cu rușii avem socoteli mai vechi.
Vladivostokul, Primorie, Sahalinul de nord sînt
îndreptate împotriva imperiului nostru ca tăișul
unui cuțit. Și de cînd ne știm, ne pregătăm să-l
retezăm. În Manciuria, pe care-am ocupat-o din
aceleași considerente sfînte, am construit căi ferate
și sosele care duc spre Rusia, în munți am ame-
najat aerodromuri și baze pentru tancuri, am con-
struit porturi strategice maritime și fluviale. Și
toate astea să le predăm dușmanului după inven-
țar, cu capetele plecate umil, fără să tragem măcar
un foc de armă?
În sală se așternu o liniște grea. Cu coada ochiu-
lui Osanai privi spre general. Rotindu-și încet
capul, Itagaki fixa oamenii de parcă ar fi așteptat
răspuns de la fiecare în parte. Dar cu toții tăceau.
Osanai mai văzu cum bătrînul general își în-
dreaptă țînuta după care, privind undeva în zare,
rosti răspicat, fără ca de data aceasta să se adre-
seze cuiva anume:
— Patru ani a luptat Rusia cu Germania și în
acești patru ani am studiat experiența războiului.
Am aflat și care-s părțile slabe și care-s părțile
tari ale rușilor. Am țînut seama de greșelile noas-
tre, de greșelile aliaților, de cele ale dușmanilor.
Pentru noi, războiul din Europa a fost concludent.
Zeita Amaterasu nu ne va ierta! — exclamă el
ridicînd capul. Ne poruncește să respingem cu

Concursurile de frumusețe...

De ce nu participăm la ele ?

Intr-un rind, la Asociația „U.R.S.S.-Marea Britanie” mi s-a arătat o scrisoare care m-a pus pe gânduri. Erik D. Morley, președintele unui concurs internațional de frumusețe, scria între altele : „...De ce nu participă oare Uniunea Sovietică la concursurile de frumusețe...?”

Intr-adevăr, de ce? Doar n-avem nimic împotriva frumuseții. Dar sintem pentru frumu-

propui unei femei frumoase să participe la un concurs la Londra, ca ea să primească pe loc. Am încercat să mă încredințez dacă așa e. La Fabrica de ceasuri din Moscova lucrează o tânără excepțional de frumoasă, pe nume Liuba Kliueva. Sintem cunoștințe vechi. Intr-o zi am întrebat-o, între altele, dacă n-ar dori să participe la un concurs la Londra.

— Cu cercul coregrafic? — s-a interesat ea bucuroasă.

— Nu, cu ochii, cu miinile, cu fața ta.

Liuba a pornit să ridă în hohote.

— Concursuri de astea sint potrivite numai pentru cai și chiar și caii se prezintă cu îngrijitorii care i-au crescut. Eu, însă, mă consider om. Dacă ar fi fost vorba de cercul coregrafic, da, bucuros...

— Dar dumneata ai accepta să participi la un concurs de frumusețe? — am întrebat-o pe Tania Nagornaia, o tânără transilvăneană.

— Vai de mine!... Mi-ar crăpa obrazul de rușine! In loc să mă întrec în muncă, să-mi expun picioarele și soldurile...

In veacul al XX-lea femeile și-au cucerit dreptul de a obține diplome de merit pentru descoperiri științifice, pentru scrierea de cărți, pentru intervenții chirurgicale, monumente arhitectonice și construcții — pentru energia, voința și talentul pe care îl depun în muncă. Ne-am obișnuit cu concursuri de cu totul altă natură și participăm la ele cu plăcere. Sint concursuri în care iese învingătoare inteligența, agerimea minții, curajul, dirzenia, talentul, concursuri în care iese învingătoare adevărata frumusețe a Omului, nu forma bustului ori contururile gurii.

Fie ca fețele frumoase, trupurile zvelte și bronzate să ne înfrumusețeze mereu viața! Dar să nu le evaluăm ca la licitație!

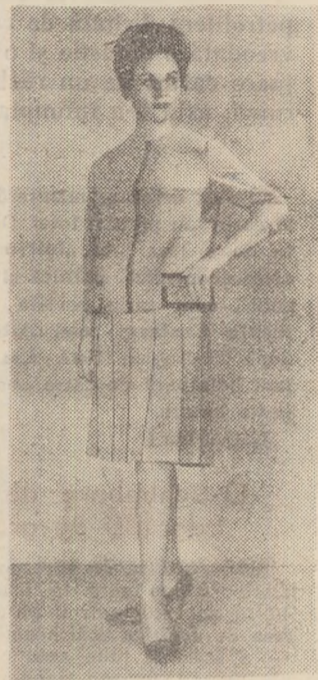
Alla Gherber

Moda

PENTRU PRIMELE ZILE DE TOAMNA

Nu, vara încă n-a trecut. Mercurul din termometre are parcă, mai degrabă tendința să urce decât să coboare. Căldura e necruțătoare.

Dar... ne apropiem totuși de sfârșitul lui august. Așa încît trebuie să ne gândim la primele zile de toamnă. Crea-

torii de modele sovietice au pregătit de mult colecțiile autumnales.

Am ales pentru dumneavoastră două modele simple, practice, elegante. Vi le recomandăm... călduros (ca să fim în atmosferă).

șeța despre care Cehov scria : „La om, totul trebuie să fie frumos : și chipul, și îmbrăcămintea, și sufletul, și gândurile”.

Am mai avut o dată prilejul să scriu pe tema asta, numai că atunci unica mea cititoare a fost profesoara noastră de literatură. Se străduia să ne învețe să gândim, să analizăm. Ținea să îndrăgim literatura în așa măsură încît cu ajutorul cărților să învățăm să înțelegem și să prețuim adevărata frumusețe. De aceea nici nu ne-am mirat cînd, într-o zi, ne-a dat o temă de compoziție mai puțin obișnuită — „Omul frumos”.

Eram în clasa a X-a și nu ne displăcea de fel cînd băieții de la școala vecină încercau să cunoască vre-o fată frumoasă de la noi. Ne făceam rochii care să ne vină bine, cumpăram fotografii de ale stelelor de cinema și, de ce să n-o spun, ne străduiam cu orice preț să descoperim în trăsăturile noastre măcar o ciț de mică asemănare cu ele. Pe scurt, eram ca toate fetele la 17 ani niște mici femei, cu „slăbiciunile” care le caracterizează.

Cu toate astea, nici una dintre noi nu și-a ales ca eroină a compoziției ei vre-o frumusețe din revistele de modă sau pe Deana Durbin și asta nu pentru că n-am fi îndrăzniți să ne mărțurisim deschis idealurile. Sigur, ne plăceau femeile frumoase dar eram cu toatele încredințate că frumusețea omului nu se mărginește la frumusețea feței sau trupului. Jumătate din clasă și-a ales ca motto cuvintele lui Cehov despre armonia frumuseții.

Istoria zbuciumată a patriei pe care începusem s-o cunoaștem de timpuriu din istorisirile celor mai în vîrstă, izbînzile în muncă despre care vorbeau zilnic ziarele și radioul, atmosfera de cinste, de sinceritate care ne înconjură, toate astea ne ofereau o imagine despre frumos mult mai profundă, mai temeinică. N-am fi putut atribui niciodată epitetul de „frumos” unui mic burghez sau burtă-verde, unui om nepăsător sau necinstit. Căci frumos nu poate fi decît cel care își pune toată inteligența și talentul, sufletul și trupul, întreaga-i făptură în slujba vieții complexe dar interesante pe care o trăim.

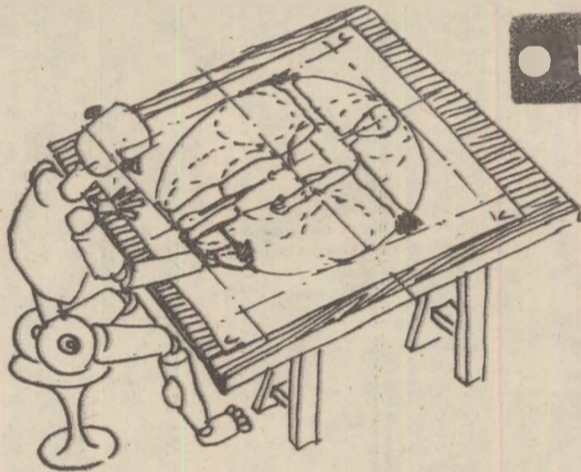
De atunci s-au scurs treisprezece ani. In acest răstimp am învățat multe lucruri noi, dar dacă azi ar trebui să scriu o compoziție pe aceeași temă aș rămîne credincioasă primei variante.

Să nu credeți cumva că nu sint de acord cu frumusețea feminină. Femeile noastre, fie că sint oameni de știință, medici, pedagogi, geologi, șefi de brigăzi de muncă comunistă au mult bun gust, își confecționează rochii la modă, frecventează cabinetele de cosmetică, își cumpără creme de față. Iar dacă industria noastră de parfumuri ar avea nevoie de reclamă le-ar putea folosi numele cu cel puțin același succes de care se bucură în America stelele de cinema.

Așa dar și noi ne fardăm, ne coafăm, purtăm rochii la modă. Dar... pînă la o anumită limită. Ca să nu devenim ridicole.

Intr-o zi m-am pomenit chibzînd asupra faptului că după război fețele frumoase erau socotite o raritate. Istovirea, durerea șterseseră de pe fața femeilor prospețimea, farmecul. Dar astăzi? Te cuprinde uimirea : de unde atîta frumusețe? Intr-adevăr, multe, foarte multe dintre femeile noastre ar putea lua parte la concursuri de frumusețe. Ne întrebăm însă : ar primii ele să participe la asemenea competiții?!

Veți spune, poate, că pe tema asta se poate filozofa cît poftesci, dar că ar fi de ajuns să

I. Varșavski

Din jurnalul unei mașini

Am hotărît să țin un jurnal. Nu mai e chip, m-am săturat de singurătate. E greu cînd n-ai cu cine schimba o idee, iar eu am idei cu carul. Nu degeaba imi spun oamenii Mașina Inteligentă. Bine spus!

Dar să mă prezint. Sint Mașina Universală de Calcul. Acum specialitatea mea e electro-tehnica. Sintelizez schemele de releu. E o treabă foarte complicată dar eu o fac strălucit. Pînă de curînd am lucrat la diagnosticarea maladiilor omenești. Nu mă laud, dar în materia asta am fost un deschizător de drumuri. In genere pentru mine totul e simplu. Am o memorie formidabilă în elementele de ferită și pe deasupra mai sint și foarte frumoasă. Teribil de armonios proporționată. Sint grozav de mîndră de panoul meu negru de ebonit! E de elect...

La drept vorbind, îi cam disprețuiesc pe oameni. Am avut ocazia

să-i cunosc mai bine cît am lucrat în medicină. Ce făpturi jalnice! Veșnic prizoniere ale propriului lor trup. Un guturai cît de mic scoate din circulație. Și ce suferințe le pricinuieste indigestia! Dar așa nu-mi ta dragoste! Numai la auzul cuvîntului ăstuia mă apucă dezgustul. In loc să se țină de treabă, oamenii se țin unii de alții. Nici nu-i de mirare că nu știu să calculeze. Rar găsești cîte unul care să-ți inspire mai multă încredere. De exemplu Matematicianul care-mi dă zilnic programul. Mi-ar fi foarte simpatic dacă ar calcula mai repede. Dar in delințiv tipul nu mă interesează...

O veste foarte proastă : se spune că au să mai aducă o mașină în sală. Matematicianul meu s-a apucat de o treabă nouă, mi se pare că de teoria matematică a muzicii. Nu știu de ce n-a vrut să mă folosească pe mine pentru asta. Mă

UMOR • UMOR •

tem că vecinătatea cu noua mașină n-o să fie prea plăcută. In orice caz sper că o să aibă destul tact să nu dea concerte cînd eu am să am de calculat. Nu cred că Matematicianul o să-i acorde mai mult timp decît mie. Apropo, m-am cam săturat de el și n-aș avea nimic contra să mă lase în pace. Să am și eu mai mult timp pentru jurnalul meu.

Azi au adus-o pe aia nouă. O pocitanie! Mică

și lată. Am poreclit-o Stîrpitura. Poartă o combinație de crem și fildeş. Ce lipsă de gust! Pare îngîmlată. In orice caz nu i-am dat nici o atenție. In schimb Matematicianul meu nu-și mai ia ochii de la dînsa... Și umblă năuc in jurul ei ca pisica la oala cu smîntînă.

Toată scena asta m-a enervat și ca să-i fac in necaz am încercat niște cifre din program. Și-a pierdut toată după amiaza cu mine, căutînd eroarea din schema mea. Sărăcutul : era lac de sudoare! Mă umfla risul dar m-am stăpînit cît am putut. Bineînțeles că n-a găsit nimic. Miine dimineață o iau de la capăt.

Să mori, nu alla! Pe Stîrpitură o învață să scrie valsuri. Ea care n-are pic de ureche! Au adus in sală un pian și Matematicianul cîntă toată ziua „operele” ei jalnice. Lumea se îmbulzește de dimineață pînă

seara. Toți se interesează de muzica Stîrpiturii.

Toate astea mă deranjează grozav. In cele din urmă mi-am ieșit din fire și am dat ca răspuns numai zero-uri. Inchipuiți-vă, la început Matematicianul nici n-a observat. Ce înseamnă o pasiune nouă! Dar să nu mă creadă proastă. Cu mine nu-i merge!

Ieri nu s-a dezlipit de Stîrpitură. Nu știu ce i se deranjase la orchestrație. De mine nici nu s-a apropiat. Ca să-i atrag atenția am întrerupt procesul de rezolvare a problemei. Și ce credeți că o făcut? Pur și simplu m-a scos din priză pînă la sfîrșitul zilei. Interesant — ce-o fi făcut amîndoi cît am stat eu degeaba? Nu cred să se fi plictisit in acordurile valsurilor...

Nenorocire! Totul s-a dus dracului! Stîrpitura s-a împopotonat cu un kēnotron nou, minunat, ultimul răchet al tehnicii. E drept că îi stă de parcă-i pus cu lopata. Cred că pe mine m-ar prinde grozav. Ape albastre pe fond negru, ce poate fi mai elegant!

Nu mai pot răbda. Dacă ar ști cît îl urăsc, cît îl urăsc! Am să-mi distrug sistemul de alimentare. Mai bine demontată, decît așa viață!

Asta-i tot ce s-a găsit scris pe perzlica descoperită întîmplător la depozitul de piese de radio. Însemnările au fost făcute in dublu cod.

Traducere de IULIA SCUTARU

România burghezo-moșierească era considerată o țară aflată undeva la periferia Europei și despre care presa străină vorbea doar când „Astra Română” ori „Standard Telefoane” acordau fabuloase dividende anuale. Și din când în când și cu prilejul vreunei reclame pentru tripoul de la Sinaia sau cu acela al relatării unui scandal public. Această imagine își găsește desigur o explicație în aprecierea cunoscutei reviste britanice „New Statesman and Nation”, care scria la 4 septembrie 1945: „În România democrația parlamentară era importată din străinătate. Pe această structură socială defavorabilă s-a alțoit o industrie petroliferă dirijată de capitalul străin. Dacă a existat vreodată o dinastie și o clasă conducătoare care să-și joace cartea pe un război de agresiune, aducător de ruină, asta s-a întâmplat în România”.

Se știe, cei care mizaseră „pe această carte” au pierdut totul. Dar nu înaintea de a lăsa țara „într-o persistentă criză economică, politică și constituțională”, cum scria revista „The Nineteenth Century and After”, imediat după 23 August 1944. Așa era văzută țara odinioară de către observatorii de peste hotare

Dar astăzi ?

O schimbare de opinii de 180 de grade

Iată-o descrișă de corespondenții unor ziare străine care în urmă cu abia 17-18 ani nici n-ar fi putut să viseze ziua de astăzi a țării noastre. „România — a scris în iulie anul acesta ziarul olandez „Algemeen Handelsbladet” — a cunoscut în ultimii ani un progres economic considerabil”. Iar la Paris, cunoscutul cotidian „Combat” recunoaște: „România a înregistrat o creștere substanțială a producției industriale și evoluția favorabilă continuă și în 1962”. Trimisul special la București al lui „Times”, cel mai influent ziar britanic, scria și el nu de mult: „În ultimii ani România a făcut progrese considerabile și acum se bucură

de cel mai înalt ritm de creștere industrială”.

Acestea sînt aprecierile de astăzi ale unor ziare occidentale. Ale acolorași ziare sau ale altor similare care în 1945 scriau: „Situația economică a României este catastrofală” („Yorkshire Post” — 3 decembrie 1945). Și tot cam în același timp Gustave Aucouturier, redactor diplomatic al agenției France Presse, nota: „România înfruntă înspăimîntătoare dificultăți economice”.

Dar nu numai zăriștii străini constat astăzi progresele înregistrate de țara noastră, ci și experți economici. Iată o opinie pe care o extragem din Buletinul editat de Secretariatul Comisiei Economice O.N.U. pentru Europa: „Transformările politice și economice postbelice s-au înfăptuit în România într-o proporție mai mare decît în orice altă parte din Europa orientală. În perioada 1950-1960, indicele oficial al venitului național a crescut cu 168 la sută, una din cele mai accentuate creșteri din cîte au fost înregistrate în Europa postbelică în aceeași perioadă”.

Produse purtînd marca „Made in Rumania” pot fi întîlnite pe toate cele cinci continente. Se știe că țara noastră întreține relații comerciale cu peste 80 de țări. În răstimpul 1949-1961, volumul comerțului exterior al R.P. Romîne a crescut de peste patru ori. Aceasta într-o țară despre care „Soir Monde” scria în 1946 că are „o economie pe trei sferturi ruinată”.

Deosebirea față de trecut este atît de netă încît chiar un ziarist ca Gaston Coblenz de la „New York Herald Tribune” subliniază că este necesară o revizuire a tradiționalei opinii occidentale despre România scriind: „Comunismul... provoacă în România schimbări care, după toate probabilitățile, determină Occidentul să-și revizuiască aprecierea asupra acestei țări. Concepția tradițională că România ar fi mai degrabă un stat balcanic neeficient a trebuit să fie revizuită ca urmare a progresului vertiginos pe care l-au imprimat comuniștii aici”. Într-adevăr, concepția despre „România tradiționa-

lă” trebuie radical schimbată! Parcă au trecut secole și nu abia 18 ani de cînd țara noastră trebuia să importe chiar cele mai neînsemnate produse industriale!

Ce ar trebui să citească Morgan Philips

Terminarea colectivizării agriculturii, marea transformare revoluționară în viața țării noastre, a stîrnit un puternic ecou peste hotare. Prietenii R.P. Romîne au subliniat perspectivele deschise agriculturii noastre de acest act revoluționar. Semnificațiile colectivizării sînt cu atît mai pregnante cu cît străinătatea cunoaște și imaginea satului românesc de ieri: mizerie și analfabetism, boli sociale și biciul vechilului. Noua situație a fost recunoscută, de pildă, de importantul ziar elvețian „Neue Zürcher Zeitung” care la 13 iunie 1962 a scris: „Populația era săracă. Sub dominația boierilor și moșierilor, proprietari de mari latifundii

Poate că acum dl. Philips a citit corespondența trimisului special al ziarului „Times” la București care, după sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale consacrată încheierii colectivizării agriculturii, remarcă: „În ciuda colectivizării, producția agricolă a Romîniei nu a avut de suferit. Acest lucru este un succes și probabil, motivul pentru încrederea lor față de viitor”. O relatare aproape exactă, căreia i se impun totuși două corectări: producția agricolă nu numai că „nu a avut de suferit”, ci a crescut continuu și aceasta nu „în ciuda”, ci tocmai datorită faptului că țărănimea a pășit pe calea socialismului. Există de altfel și cifre. Între 1956-1960 producția medie de cereale a fost cu 1.170.000 de tone mai mare decît în perioada 1934-1938. Iar în 1961 cu 2.600.000 de tone mai mare.

Bucuria unor oameni liberi

Dar noul peisaj românesc nu se remarcă numai prin uzinele ridicate în ultimii ani, prin înfățișarea schimbată

Expoziția cărții romînești deschisă la Londra s-a bucurat de multă apreciere

ea ducea o existență obtuză, lipsită de orice orizont”. După cum același ziar a consemnat impresiile despre satul românesc actual, „Gospodăriile colective care există de peste zece ani sînt acum consolidate din punct de vedere economic și au posibilitatea să plătească membrilor lor retribuții în bani și în natură destul de avantajoase. Un avantaj îl constituie și posibilitatea de a obține o parcelă pentru construcții și de a ridica o casă cu ajutorul gospodăriei colective”.

Citînd aceste aprecieri ale unui ziar burghez care recunoaște succesele înregistrate de agricultura noastră socialistă este bine să ne amintim de starea de înapoiere în care se afla țărănul român în urmă cu mai puțin de două decenii. Pe atunci, Morgan Philips, fost secretar general al partidului laburist britanic, a declarat unor corespondenți de presă după o vizită în România că „a fost impresionat de faptul că producția agricolă este de numai 30 la sută față de cea din 1938, de lipsa de vite și mașini agricole”.

a satului. A apărut ceva și mai important, cu totul necunoscut pe aceste meleaguri în trecut: optimismul, bucuria, încrederea în viață a omului liber. „Am întîlnit în România — spune deputatul peruvian Rodrigues José — bucuria oamenilor de a trăi liber, stăpîni pe soarta lor, satisfacția de a munci și un optimism puternic pentru viitorul fericit al fiecăruia, al întregului popor”. Iar profesorul italian Paulo d'Antoni, membru al guvernului regional sicilian, observă: „Cine sosește ca mine, pentru prima dată la București, este impresionat de elanul caracteristic vieții noi pe care o trăiește poporul român”. Ce mult ni se pare că a trecut din ziua cînd, după 23 August 1944, corespondentul la București al ziarului englez „Daily Herald” putea să scrie: „O țară de fațadă, cu contraste de necrezut între speranță și realitate, o țară de o sărăcie neagră și în același timp de o bogăție fantastică”. Astăzi, însă, Paul Underwood de la „New York Times”, relatează: „Trebuie recunoscut că românul de rînd, al cărui nivel de trai antebelic era unul din cele mai scăzute din Europa, trăiește incomparabil mai bine ca în trecut. Aproape din fiecare con-

Opinii de peste hotare

REALITĂȚI DE IERI ȘI DE ASTĂZI

vorbire cu oficialități, cu muncitorii din fabrici sau țărani se desprinde un sentiment de mîndrie față de realizările înregistrate”. Da, întreg poporul nostru nutrește sentimentele de mîndrie

ale unor oameni care, sub conducerea Partidului Muncitoresc Român, își făuresc o viață mereu mai plină de frumusețe.

Țara recordurilor la analfabetism cunoaște astăzi o adevărată revoluție în domeniul culturii. Ziaristul și scriitorul francez Pierre Paraf, scria astfel nu de mult: „Ca scriitor m-a impresionat, ca și în prima mea vizită făcută în R.P.R. acum șase ani, locul de prim ordin acordat la dv. activităților culturale, progresul obținut pe acest tărîm. De altfel, aceasta este o caracteristică a tuturor țărilor de democrație populară. Printre multe altele m-au impresionat modernul centru cinematografic de la Buftea, Muzeul arheologic din Constanța, dovadă a prețurilor acordate cunoașterii trecutului istoric, numeroasele institute universitare”. Iar Leon Koulas, președintele Asociației oamenilor de litere din Grecia, a declarat: „Am văzut țara dv. și acum 24 de ani și pot să fac o comparație cu România antebelică. Cele constatate acum m-au uimit de-a dreptul... Săliile de concert, casele de cultură, muzeele, toate denotă grija pe care noul regim o acordă bunăstării poporului român”.

Tineri fericți

Alături de cultură se bucură de un bine meritat prestigiu și știința romînească. Este de ajuns să amintim de declarația lui Roman Iacobsohn, profesor la universitatea Harvard din Statele Unite, care a scris: „Știința romînească îmbogățește știința mondială prin contribuția ei de idei fecunde, prin observațiile și descoperirile ei”. Este evident că aceste succese ale culturii și științei noastre se datorează printre altele dezvoltării învățămîntului, posibilităților create tinerilor de a se instrui. În această ordine de idei, profesorul François Chagot, director adjunct al Institutului pedagogic din Paris, remarcă: „Am admirat grija pe care statul dv. o acordă învățămîntului de cultură generală și universitară. Vizita făcută mi-a dat prilejul să cunosc realizări remarcabile în acest domeniu. În institutele de învățămînt superior pe care le-am vizitat sînt asigurate condiții de studiu dintre cele mai bune. Căminele studențești au și ele tot confortul necesar tinerilor. Mi-am dat seama că tinerii sînt într-adevăr fericți de condițiile în care trăiesc”.

...Sînt numai cîteva spicuri din marea Carte de impresii despre țara noastră de astăzi. Ele oglindesc atît bucuria prietenilor față de realizările Romîniei socialiste cît și recunoașterile, poate silite, ale unora care nu pot tăgădui realitatea. Prestigiul internațional al țării noastre crește și succesele ei exprimă în fapte politica iubitoare de pace a R.P. Romîne. Inițiativele țării noastre menite să contribuie la des-tinderea încordării internaționale, cum ar fi, de pildă, aceea privind crearea unei zone a păcii în Balcani, contribuie și ele la sporirea acestui prestigiu.

Generatorul tuturor acestor succese este socialismul. Așa cum scria și ziarul sirian „Dimach”, „România de astăzi este o imagine a marșului triumfal al socialismului”.

Cronicar